

Ochrona małoletnich i bezbronnych oraz pomoc skrzywdzonym wykorzystaniem seksualnym w Kościele w Polsce

Raport roczny
2024

KONFERENCJA
EPISKOPATU
POLSKI

BIURO DELEGATA KEP
DS. OCHRONY DZIECI
I MŁODZIEŻY

Ochrona małoletnich i bezbronnych oraz pomoc skrzywdzonym wykorzystaniem seksualnym w Kościele w Polsce

—
Raport roczny
2024

KONFERENCJA
EPISKOPATU
POLSKI

BIURO DELEGATA KEP
DS. OCHRONY DZIECI
I MŁODZIEŻY

Opracowanie redakcyjne:

Biuro Delegata KEP ds. Ochrony Dzieci i Młodzieży
ks. Wojciech Rzeszowski
Marta Dalgiewicz

Fundacja Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski
Marta Titaniec
ks. Janusz Łuczak SAC
ks. Piotr Studnicki
Renata Gawrzydek

Opracowanie graficzne i skład:

Monika Rybczyńska

Opracowanie i analiza danych statystycznych:

Instytut Statystyki Kościoła Katolickiego SAC im. Witolda Zdaniewicza
Krzysztof Bulkowski
Sławomir Nowotny

Copyright

© Konferencja Episkopatu Polski 2025

© Instytut Statystyki Kościoła Katolickiego SAC 2025

Spis treści

I. DZIAŁANIA KOŚCIOŁA W POLSCE SŁUŻĄCE OCHRONIE MAŁOLETNICH I BEZBRONNYCH ORAZ POMOCY SKRZYWDZONYM WYKORZYSTANIEM SEKSUALNYM

- 9** Wstęp
- 10** Kalendarium
- 18** Struktura systemu reagowania na wykorzystanie seksualne, pomocy skrzywdzonym i prewencji w Kościele w Polsce
- 20** Delegat KEP ds. ochrony dzieci i młodzieży i jego Biuro
- 28** Koordynator KEP ds. ochrony dzieci i młodzieży
- 31** Fundacja Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski
- 44** Centrum Ochrony Dziecka
- 49** Struktury podstawowe
- 53** Inicjatywa „Zranieni w Kościele”
- 55** Archidiecezjalny Punkt Konsultacyjny dla Osób Zranionych w Kościele – Archidiecezja Gnieźnieńska
- 56** Ośrodek Pomocy Osobom Zranionym w Kościele – Archidiecezja Gdańska
- 56** Punkt Konsultacyjny METANOIA – Diecezja Płocka
- 58** Anastasis - PRZESTRZEŃ MODLITWY - Archidiecezja Krakowska

II. WYNIKI KWERENDY DOTYCZĄCEJ WYKORZYSTANIA SEKSUALNEGO OSÓB MAŁOLETNIICH. ZGŁOSZENIA Z OKRESU OD 1 STYCZNIA DO 31 GRUDNIA 2024

- 63** Wprowadzenie
- 67** Liczba zgłoszeń wykorzystywania seksualnego
- 72** Osoby skrzywdzone
- 74** Status osoby skrzywdzonej (rola pełniona w Kościele)
- 77** Informacje o obwinionych i ich czynach
- 81** Źródło zawiadomienia o przestępstwie a wiarygodność
- 83** Liczba zgłoszeń przekazanych organom ścigania
- 85** Środki zastosowane przez Kościół wobec obwinionych

I. Działania Kościoła w Polsce służące ochronie małoletnich i bezbronnych oraz pomocy skrzywdzonym wykorzystaniem seksualnym

Raport roczny
2024

Wstęp

—

”

„By skutecznie chronić dzieci przed krzywdą, potrzeba naszego zaangażowania. Nie możemy zamykać oczu na niepokojące sygnały i przemocowe zachowania. Niezbędna jest również świadomość dewastujących konsekwencji, jakie niesie doświadczenie krzywdy w dzieciństwie”

„Uważni i wspierający – w trosce o dzieci” – Słowo Przewodniczącego KEP i Delegata KEP ds. Ochrony Dzieci i Młodzieży

(2024)

Kalendarium

- 2012**
 - przyjęcie przez Konferencję Episkopatu Polski (KEP) **„Wytycznych dotyczących wstępnego dochodzenia kanonicznego w przypadku oskarżeń duchownych o czyny przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu z osobą niepełnoletnią poniżej osiemnastego roku życia”**
 - Episkopat zatwierdził aneksy do „Wytycznych”

- 2013**
 - powołanie przez KEP **o. Adama Żaka SJ** na **Koordynatora ds. ochrony dzieci i młodzieży**

- 2014**
 - powołanie z inicjatywy Koordynatora KEP **Centrum Ochrony Dziecka (COD)**
 - **międzynarodowa konferencja: „Jak rozumieć i adekwatnie odpowiedzieć na wykorzystanie seksualne małoletnich w Kościele”** na Akademii Ignatianum w Krakowie oraz **pierwsza w Polsce ogólnopolska liturgia pokutna** za grzechy i przestępstwa wykorzystywania seksualnego w Kościele w bazylice Najświętszego Serca Pana Jezusa w Krakowie
 - dokumenty opublikowane przez KEP:
 - „Wytyczne dotyczące wstępnego dochodzenia kanonicznego w przypadku oskarżeń duchownych o czyny przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu z osobą niepełnoletnią poniżej osiemnastego roku życia”
 - „Prewencja nadużyć seksualnych wobec dzieci i młodzieży i osób niepełnosprawnych w pracy duszpasterskiej i wychowawczej Kościoła w Polsce”

- 2015**
 - zatwierdzenie przez Stolicę Apostolską „Wytycznych KEP” oraz dokumentu o prewencji
 - powołanie delegatów ds. ochrony dzieci i młodzieży w diecezjach i zakonach

- 2016**
 - ustanowienie przez KEP Dnia modlitwy i pokuty za grzech wykorzystania seksualnego małoletnich, obchodzonego w Kościele w Polsce w I piątek Wielkiego Postu (po raz pierwszy 3 marca 2017)

- 2018**
 - decyzja biskupów diecezjalnych o opracowaniu dla każdej polskiej diecezji programu prewencji

- 2019**
 - marzec – pierwsza prezentacja zrealizowanej na zlecenie KEP kwerendy z lat 1990–2018 dotyczącej wykorzystania seksualnego w Kościele
 - marzec – powołanie przez KEP **Delegata ds. ochrony dzieci i młodzieży – abp. Wojciecha Polaka**
 - wrzesień – rozpoczęcie pracy Biura Delegata KEP ds. ochrony dzieci i młodzieży (BD KEP)
 - październik – KEP powołała **Fundację Świętego Józefa KEP (FSJ)**

- 2020**
 - grudzień – uruchomienie **strony internetowej www.zgloskrzywde.pl i dyżuru telefonicznego FSJ**

- 2021**
- styczeń – sesja KAI „**Budowa w Kościele w Polsce systemu przeciwdziałania wykorzystywaniu seksualnemu małoletnich**”
 - luty – uruchomienie strony www.wspolnotazezranionymi.pl
 - marzec – powołanie przez KEP **roboczego zespołu ds. kontaktu z Państwową Komisją ds. Pedofilii**
 - marzec – **decyzja zakonów męskich o współpracy z FSJ** – przedstawiciel zakonów w Zarządzie FSJ
 - czerwiec – KEP zatwierdziła Martę Titaniec jako **prezeskę FSJ**
 - wrzesień – **międzynarodowa konferencja: „Naszą wspólną misją ochrona dzieci Bożych”**, zorganizowana w Warszawie przez Papieską Komisję ds. Ochrony Małoletnich oraz KEP
 - listopad – **ukonstytuowanie Rady przy Delegacie KEP**
 - grudzień – inauguracja telefonu **zaufania „Siostry dla Sióstr”** – siostry zakonne rozpoczynają dyżury telefoniczne – towarzyszenie osobom zranionym
- 2022**
- luty – sesja KAI – „**Budowanie systemu ochrony małoletnich i bezbronnych w Kościele w Polsce – bilans i perspektywy**”
 - wrzesień – mianowanie Ewy Kusz – wicedyrektor COD – na członkinię Papieskiej Komisji ds. Ochrony Małoletnich
 - wrzesień – ukazanie się w wersji ukraińskiej publikacji „Spowiednik wobec dramatu wykorzystania seksualnego. Poradnik”
 - październik – KEP zatwierdził członków Zarządu FSJ na drugą kadencję
 - październik – przyjęcie przez KEP zmian w Statucie Fundacji Świętego Józefa KEP

2023

- styczeń – FSJ rozpoczęła bezpłatne konsultacje prawnokanoniczne dla osób skrzywdzonych
- marzec – decyzja KEP o rozpoczęciu prac nad powołaniem **Komisji niezależnych ekspertów** do zbadania zjawiska wykorzystania seksualnego w Kościele w Polsce
- decyzja KEP o powołaniu zespołu ds. ewaluacji dokumentu „**Wskazania dla kapłanów pełniących posługę egzorcysty**”
- czerwiec – decyzje KEP dotyczące koncepcji Komisji niezależnych ekspertów: badania od 1945 do czasu powołania komisji, charakter interdyscyplinarny, zaproszenie męskich i żeńskich zakonów do współtworzenia komisji
- czerwiec – wybranie przez KEP na trzecią kadencję o. Adama Żaka SJ na Koordynatora ds. ochrony dzieci i młodzieży
- ks. Grzegorz Strzelczyk zakończył pracę w Zarządzie Fundacji Świętego Józefa KEP
- sierpień – przekazanie biskupom Raportu ISKK „**Wykorzystywanie seksualne osób małoletnich przez duchownych katolickich w Polsce w latach 1950–2021. Wyniki trzech kwerend przypadków zgłoszonych diecezjom i jurysdykcjom zakonnym w latach 1990–2021**”
- ukazanie się w wersji czeskiej publikacji „**Spowiednik wobec dramatu wykorzystania seksualnego. Poradnik**”
- październik – szkolenie przeprowadzone przez FSJ dla wyższych przełożonych zakonów męskich nt. reagowania, pomocy i prewencji
- październik – decyzja Konferencji Wyższych Przełożonych Zakonów Męskich o przystąpieniu do prac nad powołaniem Komisji niezależnych ekspertów

- listopad - decyzja KEP o zmianie nazwy inicjatywy duszpasterskiej I piątku Wielkiego Postu na **Dzień modlitwy i solidarności z Osobami Skrzywdzonymi wykorzystaniem seksualnym**
- listopad - COD rozpoczyna pracę nad przygotowaniem „**standardów ochrony małoletnich**” dla instytucji kościelnych
- listopad - opublikowanie przez ISKK raportu „**Wykorzystywanie seksualne osób małoletnich przez duchownych katolickich w Polsce w latach 1950–2021. Wyniki trzech kwerend przypadków zgłoszonych diecezjom i jurysdykcjom zakonnym w latach 1990–2021**”

13.03.2024

KEP powołał członków Rady FSJ
na drugą 4-letnią kadencję

14.03.2024

KEP powołał abp. Wojciecha
Polaka na drugą kadencję
na stanowisko Delegata KEP
ds. ochrony dzieci i młodzieży

19.03.2024

Uruchomienie wspólnego projek-
tu na portalu dominikanie.pl oraz
FSJ: „Odbudujmy DOM-rozmo-
wy o zdrowym duszpasterstwie”

25.04.2024

10-lecie COD – konferencja naukowa,
pt. „Zbrodnie czynów pedofilnych – aspekty
społeczne, terapeutyczne i prawne”

19.08.2024

FSJ uruchamia projekt „BEZ-PIECZNI” – konspekty katechez dla nauczycieli religii oraz uczniów na wszystkich etapach edukacji

10-11.2024

Kościół włącza się w ogólnopolską kampanię „Dzieciństwo bez przemocy” – finał kampanii 19.11.2024 r.

21.10.2024

W ramach ogólnopolskiej kampanii „Dzieciństwo bez Przemocy” otwarcie wystawy „Poznaj. Reaguj. ZadbajMY o godne dzieciństwo” na temat prewencji wykorzystania seksualnego. Powstała ona z inicjatywy Fundacji Świętego Józefa KEP oraz Centrum Godności Dziecka we Lwowie. Uruchomienie kursu online – SAFEGUARDING

13-15.11.2024

Delegat KEP i reprezentacja Kościoła w Polsce uczestniczy w konferencji „Safeguarding in the Catholic Church in Europe” zorganizowanej w Rzymie przez grupę regionalną Papieskiej Komisji ds. Ochrony Małoletnich

19.11.2024

„Na drodze do wzajemnego zrozumienia i współpracy” – spotkanie delegacji osób skrzywdzonych z biskupami tworzącymi Konferencję Episkopatu Polski na Jasnej Górze

19.11.2024

KEP powołał ks. Wojciecha Rzeszowskiego na stanowisko kierownika Biura Delegata KEP ds. ochrony dzieci i młodzieży. Ks. Piotr Studnicki kończy 5-letnią kadencję na tym stanowisku z końcem 2024 roku.

Struktura systemu reagowania na wykorzystanie seksualne, pomocy skrzywdzonym i prewencji w Kościele w Polsce

Na kolejnych stronach niniejszego raportu przedstawione zostały zadania poszczególnych podmiotów systemu ochrony i ich działania w 2024 roku.

Strukturę systemu budowanego w oparciu o decyzje KEP prezentuje zamieszczony obok diagram. Niniejszy raport przedstawia także działalność innych podmiotów - niezależnych wobec Episkopatu, jak np. punkty konsultacyjne czy telefony zaufania - które stanowią istotną część odpowiedzi Kościoła w Polsce na dramat wykorzystywania seksualnego małoletnich i bezbronnych.

DELEGAT KEP DS. OCHRONY DZIECI I MŁODZIEŻY

KOORDYNATOR KEP

RADA
PRZY
DELEGACIE
KEP

STRUKTURY
WYKONAWCZO-POMOCOWE

STRUKTURY
PODSTAWOWE

CENTRUM
OCHRONY
DZIECKA

GRUPY
EKSPERCKIE

BIURO
DELEGATA KEP
DS. OCHRONY
DZIECI I MŁODZIEŻY

FUNDACJA
ŚWIĘTEGO JÓZEFA
KONFERENCJI
EPISKOPATU
POLSKI

DELEGACI
/DELEGATKI

DUSZPASTERZE
/SIOSTRY
TOWARZYSZĄCE

- ZESPÓŁ DS. KONTAKTU
Z PAŃSTWOWĄ
KOMISJĄ DS. PEDOFILII

- INSTYTUT STATYSTYKI
KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO
SAC

KOORDYNATORZY FSJ

ZESPÓŁ DS. KONSULTACJI
PRAWNOKANONICZNYCH

ODPOWIEDZIALNI
ZA PREWENCJĘ

KURATORZY

Delegat KEP ds. ochrony dzieci i młodzieży i jego Biuro

DELEGAT KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI DS. OCHRONY DZIECI I MŁODZIEŻY

Abp Wojciech Polak

Metropolita Gnieźnieński i Prymas Polski

BIURO DELEGATA KEP DS. OCHRONY DZIECI I MŁODZIEŻY (BD KEP)

Kierownik: ks. Wojciech Rzeszowski

tel. +48 726 888 112

e-mail: ochrona@episkopat.pl

Sekretariat:

Marta Dalgiewicz

tel. +48 22 530 48 04

e-mail: biurodelegata@episkopat.pl

Skwer kard. Stefana Wyszyńskiego 6, 01-015 Warszawa

www: ochrona.episkopat.pl

Delegat KEP ds. ochrony dzieci i młodzieży, działając we współpracy z biskupami diecezjalnymi, odpowiada za aspekt prawnokanoniczny oraz organizacyjno-komunikacyjny systemu reagowania, pomocy i prewencji w Kościele w Polsce. Delegat KEP realizuje swoje zadania przy pomocy swojego biura, we współpracy z podmiotami tworzącymi system ochrony małoletnich i bezbronnych.

DZIAŁANIA ZREALIZOWANE W ROKU 2024

1. Inicjowanie i promowanie systemowych rozwiązań dla Kościoła w Polsce, które służą ochronie małoletnich i bezbronnych oraz pomocy osobom pokrzywdzonym

- przewodniczenie posiedzeniom Rady przy Delegacie KEP i Rady Fundacji Świętego Józefa KEP
- kontynuacja prac zespołu przygotowującego Komisję niezależnych ekspertów ds. zbadania wykorzystania seksualnego w Kościele w Polsce, w tym wystąpienia Delegata KEP i ekspertów podczas zebrań plenarnych Konferencji Episkopatu Polski, Konferencji Wyższych Przełożonych Zgromadzeń Żeńskich i Zakonów Męskich w Polsce
- dalsze prace zespołu ds. ewaluacji dokumentu „Wskazania dla kapłanów pełniących posługę egzorcysty”
- prace nad nowelizacją Wytycznych KEP po otrzymaniu Uniwersalnych ram do Wytycznych (UGF) opracowanych przez Papieską Komisję ds. Ochrony Małoletnich; przystąpienie Kościoła w Polsce do programu pilotażowego UGF
- odpowiedź Rady Stałej KEP na list Osób Skrzywdzonych i organizacja spotkania biskupów z ich przedstawicielami (Jasna Góra, 19.11)
- udział Kościoła w kampanii „Dzieciństwo bez przemocy”, w tym słowo Przewodniczącego KEP i Delegata KEP „Uważni i wspierający – w trosce o dzieci”
- spotkanie z Państwową Komisją ds. przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15; korespondencja z PKDP

2. Monitorowanie systemu reagowania, pomocy i prewencji na poziomie ogólnopolskim

- kwerenda przypadków wykorzystania seksualnego małoletnich zgłoszonych w Kościele w Polsce w 2023 r. przeprowadzona we współpracy z ISKK

- współpraca w przygotowaniu i przeprowadzeniu szkoleń systemowych – dla delegatów i delegatek, duszpasterzy i siostr towarzyszących, kuratorów, odpowiedzialnych za prewencję
- ewaluacja roczna działalności osób pracujących w systemie lokalnym (we współpracy z FSJ)
- aktualizacja bazy danych osób zaangażowanych w systemie ochrony małoletnich i bezbronnych (we współpracy z FSJ)

3. Podejmowanie działań służących komunikacji wewnątrzkościelnej w temacie ochrony małoletnich i bezbronnych i pomocy osobom skrzywdzonym wykorzystaniem seksualnym

- udział Delegata KEP i reprezentacji Kościoła w Polsce w konferencji „Safeguarding in the Catholic Church in Europe”, zorganizowanej w Rzymie przez grupę regionalną Papieskiej Komisji ds. Ochrony Małoletnich z Europy
- reprezentowanie Konferencji Episkopatu Polski podczas dyskusji online COMECE w związku z wnioskiem ustawodawczym Komisji Europejskiej dot. rewizji dyrektywy w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej (ks. J. Dohnalik)
- wystąpienia Delegata KEP na zebraniach plenarnych KEP, Radzie Biskupów Diecezjalnych oraz Radzie Stałej Konferencji Episkopatu Polski; korespondencja z biskupami diecezjalnymi
- przygotowanie Dnia modlitwy i solidarności, w tym opracowanie materiałów duszpasterskich oraz opracowanie „PRO MEMORIA obchodów Dnia modlitwy i solidarności z Osobami Skrzywdzonymi wykorzystaniem seksualnym – poziom diecezjalny”
- kontakty z osobami skrzywdzonymi oraz z przedstawicielami diecezji i zgromadzeń w sprawie osób skrzywdzonych, a także zagadnień prawnych i komunikowania
- zorganizowanie webinaru dla członków systemu z prezentacją wyników raportu ISKK z trzech kwereń (za lata 1950-2021)
- przygotowanie polskiej wersji kursu „Safeguarding”, realizowanego w formie e-learningu

- przez Centrum Godności Dziecka we Lwowie i Fundację Świętego Józefa KEP
- działania duszpasterskie: abp W. Polak – homilia podczas szkolenia dla delegatek i delegatów ds. ochrony dzieci i młodzieży oraz szkolenia oficjałów, kanclerzy, pracowników kurii i sądów; ks. P. Studnicki – spotkanie „Nie mamy nic do ukrycia” w polskiej parafii św. Wojciecha w Londynie; webinar dla uczestników Nocnej Pielgrzymki z Piekar Śląskich na Jasną Górę w intencji osób zranionych w Kościele; rekolekcje wielkopostne w parafii św. Michała w Warszawie

4. Informowanie opinii publicznej o działaniach Kościoła w Polsce podejmowanych w odpowiedzi na dramat wykorzystania seksualnego małoletnich i bezbronnych

- opracowanie zestawienia pierwszej kadencji Delegata KEP ds. ochrony dzieci i młodzieży (2019–2024)
- przygotowanie we współpracy z FSJ raportu za 2023 rok, prezentującego działania systemu ochrony małoletnich w Kościele i wyniki kwerendy ISKK dot. zgłoszeń wykorzystania seksualnego (1.01–31.12.2023)
- udział Delegata KEP w konferencji prasowej podsumowującej 398. Zebranie Plenarne Konferencji Episkopatu Polski oraz w briefingu po spotkaniu biskupów z osobami skrzywdzonymi na Jasnej Górze
- publikowanie komunikatów: Delegata KEP w sprawie pochówku abp. Mariana Gołębiewskiego oraz kierownika Biura Delegata KEP o liście do bp. Andrzeja Jeża w reakcji na cytowane w mediach słowa pełnomocnika reprezentującego diecezję tarnowską
- publikacje i wystąpienia medialne: abp W. Polak – o wdrażaniu standardów ochrony małoletnich w Kościele katolickim (wywiad dla KAI, rozmowa w Radiu Jasna Góra); ks. P. Studnicki – wywiad „Syndrom najemnika” w książce „Drogi współczucia. Rozmowy o miłości do człowieka” kard. G. Rysia i M. Bilskiej; wyjaśnienie okoliczności prawnych rezygnacji abp. Dzięgi (komentarz dla KAI); wywiad dla Radia Bobola Londyn

- zrealizowanie przed Dniem modlitwy i solidarności we współpracy z FSJ kampanii w rozgłoszeniach katolickich oraz konferencji prasowej z KAI dot. ochrony dzieci i młodzieży z udziałem przedstawicieli instytucji kościelnych i państwowych (Rzeczniczka Praw Dziecka, przedstawicielka Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę)
- udział ks. P. Studnickiego w prezentacji międzynarodowego kursu „Safeguarding” we Lwowie i w Kijowie (online); prowadzenie briefingu podczas otwarcia wystawy związanej tematycznie z kursem i promocją polskiej wersji kursu w Warszawie
- prowadzenie stron internetowych (ochrona.episkopat.pl, wspolnotazezranionymi.pl) i profili społecznościowych (X: @OchronaKEP, facebook: @WspolnotaZeZranionymi)

Safeguarding in the Catholic Church in Europe

DEKLARACJA ZOBOWIĄZAŃ

My, uczestnicy Konferencji na temat Ochrony Małoletnich i Bezbronnych w Kościele Katolickim w Europie, która odbyła się w Rzymie w dniach 13–15 listopada 2024 r., łączymy się we wspólnym zobowiązaniu do zwiększenia ochrony i bezpieczeństwa wszystkich osób w naszych wspólnotach zwłaszcza dzieci i dorosłych narażonych na zranienie. Uznając zróżnicowane konteksty kulturowe w całej Europie, podkreślamy znaczenie pielęgnowania wspólnego języka ochrony małoletnich i bezbronnych, który szanuje te różnice, oraz współpracy w celu wyeliminowania wielu form nadużyć poprzez nawrócenie instytucjonalne i wspólnotowe.

GLÓWNE ZOBOWIĄZANIA:

1. Promowanie inicjatyw ochrony małoletnich i bezbronnych

Zobowiązujemy się do promowania pracy na rzecz ochrony, podkreślając naszą gotowość i zaangażowanie w kontynuowanie wysiłków w zakresie zapobiegania, interwencji i szkoleń. Uznajemy siłę małych inicjatyw i spontanicznego tworzenia sieci kontaktów w celu wprowadzenia znaczących zmian.

2. Bezpieczne środowisko i poparcie

Uznajemy, że nadużycia są powszechne w Kościele i społeczeństwie i zobowiązujemy się do popierania wszechstronnie bezpiecznego środowiska, w tym do zajmowania się nadużyciami online i problemami związanymi z Internetem.

3. Zintegrowane uzdrawianie i wsparcie

Naszym zamiarem jest wspieranie zintegrowanego uzdrawiania ofiar i ocalonych oraz ich rodzin, w tym pomoc w znalezieniu pojednania, wewnętrznego uzdrowienia i pokoju. Kościół oczyszczony przez pokutę i odnowiony w miłości, może zaoferować duchowe uzdrowienie, oferując współczucie i zrozumienie osobom skrzywdzonym.

4. Współpraca i komunikacja

Będziemy wspierać usprawnienia w komunikacji i współpracy między wszystkimi zainteresowanymi stronami na szczeblu Stolicy Apostolskiej, krajowym, międzynarodowym i kontynentalnym. Obejmuje to promowanie lepszej komunikacji między dykasteriami i między różnymi krajami i kulturami oraz tworzenie przestrzeni do rozmów i nawrócenia.

5. Dorośli podatni na zranienie

Rozszerzamy nasze wysiłki na rzecz ochrony, aby objąć dorosłych zagrożonych krzywdą, pogłębiając nasze zrozumienie nadużyć i podatności na zranienie. Obejmuje to promowanie kultury ochrony w ramach prawnych Kościoła i zapewnienie ochrony wszystkim członkom wspólnoty kościelnej.

6. Stosowanie VELM i procedur kanonicznych

Oczekujemy, że Motu Proprio Vos Estis Lux Mundi (VELM) będzie rzeczywiście stosowane w celu zakończenia krycia sprawców oraz że procedury kanoniczne zapewnią ofiarom/osobom ocalałym podmiotowość ich uczestnictwa w procesach kanonicznych.

7. Komplementarność między odpowiedzialnością prawną i duszpasterską

Podkreślamy komplementarność między opieką duszpasterską a procesem zdawania sprawy z odpowiedzialności, zapewniając zarówno ofiarom/osobom ocalałym możliwość znalezienia uzdrowienia, jak i pełne przestrzeganie zasad sprawiedliwości dla wszystkich zainteresowanych. Ta równowaga opiera się na wiedzy fachowej i zaangażowaniu wszystkich organizacji i podmiotów zarówno w Kościele, jak i poza nim.

8. Przejrzystość i rozliczalność

Opowiadamy się za przejrzystością i rozliczaniem w postępowaniach dyscyplinarnych. Obejmuje to rozwiązywanie trudności w interpretacji prawa kanonicznego i zapewnienie, że zostaną ustanowione niezależne komisje śledcze ds. eliminowania nadużyć w krajach całej Europy z jasnymi kryteriami. Zobowiązujemy się do wielkodusznego reagowania na ustalenia takich komisji.

9. Wsparcie dla opiekunów

Uznając psychologiczny i duchowy wpływ na osoby opiekujące się ofiarami przemocy, podkreślamy znaczenie zapewnienia poradnictwa i wsparcia opiekunom na wszystkich szczeblach społeczeństwa i Kościoła, w tym naszymu personelowi ds. ochrony i przełożonym Kościoła.

10. Zrównoważony rozwój i dzielenie się zasobami

Podkreślamy znaczenie zrównoważonego rozwoju lokalnych inicjatyw oraz znaczenie dzielenia się zasobami i doświadczeniami w całej Europie, po to aby być bardziej skutecznymi w naszych działaniach na rzecz ochrony.

11. Nawiązywanie kontaktów i uczenie się jedni od drugich

Zobowiązujemy się do pracy w sieci w całej Europie, do uczenia się na wzajemnych doświadczeniach, do dzielenia się zasobami, aby być bardziej skutecznymi zarówno w społeczeństwie, jak i w Kościele.

Uznając, że rana zadana jednemu członkowi jest raną zadaną całemu ciału kościelnemu, staramy się o powiększanie naszej wiedzy i rozumienia dobrych praktyk w zakresie ochrony wśród zranionych przestępstwem parafii i wspólnot zakonnych oraz dotkniętych nim rodzin.

Uznajemy potrzebę zajęcia się kwestią, że sprawcy w Kościele muszą nie tylko zostać poddani wymaganemu procesowi i być pociągnięci do odpowiedzialności za swoje czyny, ale także otrzymać wsparcie i nadzór, aby zmniejszyć prawdopodobieństwo powrotu do przestępstwa.

Podsumowując, wyrażamy naszą szczerą wdzięczność za wrażliwość, poświęcenie i profesjonalizm, z jakimi wszyscy uczestnicy angażują się w tę ważną pracę. Wspólnie dążymy do ochrony najbardziej bezbronnych i wspierania kultury troski w Kościele poprzez nawrócenie, oparte na prawdzie, sprawiedliwości, zadośćuczynieniu i wykluczeniu powrotu do przestępstwa oraz na reformie instytucjonalnej.

Koordynator KEP ds. ochrony dzieci i młodzieży

KOORDYNATOR KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI DS. OCHRONY DZIECI I MŁODZIEŻY

o. Adam Żak SJ

Dane kontaktowe:

tel. +48 785 032 106

e-mail: adam.zak@ignatianum.edu.pl

Koordynator KEP ds. ochrony dzieci i młodzieży odpowiada za aspekt merytoryczny działania systemu ochrony małoletnich i bezbronnych przed wykorzystaniem seksualnym w Kościele w Polsce. Do zadań Koordynatora KEP należy przede wszystkim:

- wskazywanie kierunków działań systemu, opracowywanie strategii ochrony małoletnich i bezbronnych
- dbanie o zachowanie standardów jakości w zakresie prewencji i ich upowszechnianie
- dbanie o merytoryczny poziom działań, szkoleń, warsztatów, publikacji itd. realizowanych w ramach systemu
- doradztwo podmiotom składającym się na system ochrony
- podejmowanie współpracy z instytucjami zajmującymi się ochroną małoletnich i bezbronnych w Polsce i za granicą
- koordynowanie prac zespołów roboczych delegatów, duszpasterzy, kuratorów i odpowiedzialnych za prewencję w diecezjach i jurysdykcjach zakonnych

Działania w roku 2024

- udział w posiedzeniach zespołu przygotowującego zapowiedziane przez KEP powołanie Komisji niezależnych ekspertów
- udział w spotkaniach zespołu ds. rewizji wskazań KEP dla egzorcystów
- udział w spotkaniach koordynatorów grup opracowujących „standardy ochrony”
- udział w Radzie Stałej KEP
- udział w spotkaniach online w ramach porozumienia Global Safeguarding Alliance
- udział i praca w zespole ds. aktualizacji Wytycznych

Spotkania Koordynatora KEP w zespołach tematycznych grup roboczych:

- narada w sprawie planowania Dnia modlitwy i solidarności
- posiedzenie Komisji KEP ds. Duchowieństwa w Warszawie
- konferencja prasowa przed Dniem modlitwy i solidarności
- spotkanie zespołu koordynującego grupę odpowiedzialnych za prewencję
- spotkanie online zespołu koordynującego duszpasterzy
- spotkanie w nuncjaturze z nowym Nuncjuszem
- spotkanie online z PCPM dotyczące UGF
- narada online w sprawie projektu ISKK
- konsultacje z przedstawicielką Kościoła Ewangelickiego
- spotkanie grupy KEP ds. kontaktów z PKDP
- posiedzenie Rady Fundacji Świętego Józefa KEP
- spotkania Rady przy Delegacie KEP
- spotkanie z Radą Prawną przedstawicieli Zespołu ds. powołania Komisji niezależnych ekspertów do spraw zbadania wykorzystania seksualnego w Kościele w Polsce

Udział w szkoleniach oraz w ich przygotowywaniu:

- dla duszpasterzy i sióstr towarzyszących osobom skrzywdzonym (Góra św. Anny)
- dla delegatów ds. ochrony dzieci i młodzieży (Gniezno)
- dla kuratorów diecezjalnych i zakonnych (Kokotek)
- dla osób odpowiedzialnych za prewencję (Częstochowa)
- dla kanonistów (Gniezno)

Prezesa: Marta Titaniec

Członek Zarządu: ks. Janusz Łuczak SAC

Rada Fundacji

Przewodniczący: abp Wojciech Polak,
Delegat KEP ds. ochrony dzieci i młodzieży

Członkowie Rady:

bp Marek Marczak, sekretarz generalny KEP, wiceprzewodniczący Rady (od 10.06.2024 r.)

Marcin Erenc

ks. Piotr Majer

Małgorzata Skórzewska-Amberg

o. Adam Żak

s. Joanna Moś RSCJ

Adres korespondencyjny:

Skwer kard. Stefana Wyszyńskiego 6

01-015 Warszawa

tel. +48 504 795 357 (poniedziałek–piątek, w godz. 8.30 do 16.30)

e-mail: kontakt@fsj.org.pl

kontakt dla mediów: media@fsj.org.pl

kontakt do działu prewencji: prewencja@fsj.org.pl

www: fsj.org.pl

Fundacja Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski, powołana przez KEP w 2019 r., jest jedną z ważnych odpowiedzi Kościoła w Polsce na dramat wykorzystania seksualnego małoletnich i bezbronnych. Finansowana jest przez duchownych diecezjalnych i zakonnych według ustalonych przez KEP składek (2000 zł od biskupa i 150 zł od prezbitera rocznie).

Fundacja wspiera bezpośrednio osoby skrzywdzone, finansuje w formie grantów działania podmiotów prawnych oraz realizuje projekty własne. Pomoc podmiotom zewnętrznym, w tym osobom skrzywdzonym jest udzielana zgodnie z Regulaminem Grantowym, który funkcjonuje od 2021 r. Regulamin Grantowy określa ścieżki oraz sposoby udzielania pomocy oferowanej czy to poprzez wsparcie bezpośrednio indywidualnych osób, czy też poprzez wsparcie podmiotów i instytucji, które pomagają skrzywdzonym wykorzystaniem seksualnym.

Na poziomie lokalnym Fundacja działa we współpracy z koordynatorami FSJ, mianowanymi w każdej diecezji oraz w męskich zgromadzeniach zakonnych. Obecnie liczba koordynatorów to 75 osób, 48 w diecezjach i 27 w zgromadzeniach zakonnych.

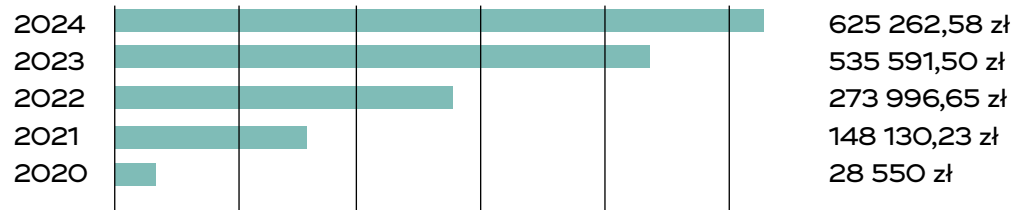
FINANSOWANIE W ROKU 2024

Fundacja otrzymała 3 565 692,13 zł z wpływów statutowych (obowiązkowe składki z diecezji i zakonów męskich, z wpłat zasądzonych oraz od osób indywidualnych).

W roku 2024 Fundacja Świętego Józefa na pomoc bezpośrednią osobom skrzywdzonym i pomoc pośrednią wydała 3 773 325,39 zł.

Finansowanie pomocy bezpośredniej osobom skrzywdzonym

W 2024 r. wspierając bezpośrednio osoby skrzywdzone wykorzystaniem seksualnym, Fundacja sfinansowała pomoc psychoterapeutyczną, leczenie psychiatryczne, zakup leków, pomoc prawną, edukacyjną i duchową dla 61 osób na kwotę 625 262,58 zł.

Fundacja w podobny sposób wsparła przez granty złożone przez diecezje i jurysdykcje zakonne 26 osób skrzywdzonych. Ponadto 44 osoby zostały objęte wsparciem w ramach projektów realizowanych przez Fundację: 30 osób skorzystało z konsultacji prawnokanonicznych Zespołu przy FSJ, a 14 osób z telefonu wsparcia „Siostry dla Skrzywdzonych”.

W sumie w 2024 roku 131 osób skrzywdzonych wykorzystaniem seksualnym otrzymało wsparcie i pomoc ze strony Fundacji.

Fundacja angażowała się również w pomoc dotyczącą kontaktów osób skrzywdzonych z diecezjami albo zakonami, interweniowała na ich prośbę wobec podmiotów zewnętrznych, wspierała w przygotowaniu pism, składaniu zawiadomień, towarzyszenia w trakcie zgłaszania krzywdy. Praktycznie codziennie odbierała telefony od osób skrzywdzonych dotyczące tego jak złożyć wniosek o pomoc, jak zgłosić krzywdę, jak wygląda proces zgłoszenia, jaką pomoc można otrzymać, z prośbą o pośrednictwo w kontakcie z diecezją albo zakonem.

Fundacja wspierała w 2024 r. następujące podmioty

- 26 diecezji (53 granty)
- 12 zgromadzeń męskich (16 grantów)
- Centrum Ochrony Dziecka (2 granty)
- Inicjatywę Zranieni w Kościele (1 grant)

- ISKK (1 grant)
- UKSW (2 granty)
- Dom Wydawniczy SVICHADO z Ukrainy (1 grant)

Granty Fundacji

W 2024 r. zostało udzielonych 73 grantów, w tym:

- 24 grantów dotyczyło podnoszenia kwalifikacji i rozwoju profesjonalnego osób pracujących z osobami skrzywdzonymi
- 19 grantów dotyczyło pomocy bezpośredniej, tj. sfinansowania terapii, leczenia psychiatrycznego, zakupu leków, pomocy prawnej oraz edukacji osobom skrzywdzonym na wniosek diecezji albo zakonów męskich
- 18 grantów dotyczyło działań szkoleniowych w ramach prewencji
- 3 granty dotyczyły finansowania 3 punktów konsultacyjnych w Gdańsku, w Ciechanowie oraz w Tarnowie
- 1 grant dotyczący działania telefonu Zranieni w Kościele
- 2 granty dotyczyły działalności naukowej: wydania publikacji „Wykorzystywanie seksualne osób małoletnich i dorosłych bezbronnych – ujęcie interdyscyplinarne. Część IV” oraz wsparcia projektu badawczego ISKK
- 2 granty dotyczyły podcastów Odbudujmy dom oraz obecności psychologów na Saletyńskich Spotkaniach Młodych
- 2 granty dotyczyły terapii własnej oraz superwizji
- 1 finansowania działania COD
- 3 granty dotyczące rekolekcji dla skrzywdzonych oraz rekolekcji współprowadzonych przez osoby skrzywdzone
- 1 grant dotyczył wsparcia tłumaczenia podręczników na język ukraiński dla partnera z Ukrainy

Dofinansowanie rozwoju profesjonalnego osób pracujących z osobami skrzywdzonymi

W ramach 24 grantów Fundacja wspierała podnoszenie kwalifikacji 25 osobom świeckim i duchownym, którzy na poziomie lokalnym wspierają osoby skrzywdzone udzielając pomocy psychologicznej czy duchowej.

Celem tych projektów jest przygotowanie kadry w diecezjach do udzielania na poziomie lokalnym coraz bardziej profesjonalnej pomocy.

Wspieranie prewencji

Fundacja Świętego Józefa KEP sfinansowała 1 projekt Centrum Ochrony Dziecka służący budowaniu i rozwijaniu systemu prewencji „Bezpieczna szkoła – etap III. Budowanie systemu prewencji wykorzystania seksualnego w szkołach, bursach i internatach katolickich”.

17 grantów dotyczyło działań szkoleniowych w ramach prewencji dla księży diecezjalnych i zakonnych, przełożonych domów i proboszczów, wikariuszy, dla pracowników Caritas, dla seminarzystów, dla kleryków, katechetów świeckich i zakonnych, sióstr zakonnych, nauczycieli, pracowników domów pomocy społecznej, rodzin zastępczych, małżeństw i narzeczonych, dzieci i młodzieży (szkoły, przedszkola, grupy i wspólnoty młodzieżowe), do zespołów parafialnych i pracowników parafii, osób delegowanych do opieki nad dziećmi, innych pracowników parafii mających kontakt z dziećmi.

W sumie w ramach realizacji grantów prewencyjnych działalnością szkoleniową z zakresu budowania bezpiecznych środowisk dla dzieci zostało objętych 6908 osób.

Ponadto Fundacja finansowała doroczne szkolenia dla ludzi pracujących w systemie ochrony (delegatów, duszpasterzy, kuratorów oraz osób odpowiedzialnych za prewencję). Finansowała warsztaty oraz comiesięczne superwizje dla osób pracujących na poziomie lokalnym. Wspierała również dodat-

kowe szkolenia m.in. dla wychowawców seminaryjnych, dla doradców życia rodzinnego, dyrektorów wydziałów katechetycznych oraz dla oficjłów, kanclerzy, pracowników kurii i sądów.

Pomoc bezpośrednia realizowana przez diecezje i zakony męskie

W ramach 19 grantów złożonych przez diecezje i zakony męskie na pomoc psychoterapeutyczną, psychiatryczną, edukacyjną i prawną, udzielono wsparcia 26 osobom skrzywdzonym.

WAŻNIEJSZE PROJEKTY I DZIAŁANIA WŁASNE FUNDACJI

Bezpłatne konsultacje prawnokanoniczne dla osób skrzywdzonych

W 2024 r. działał projekt bezpłatnych konsultacji prawnokanonicznych dla osób skrzywdzonych. Zespół tworzy 8-osobowa grupa prawników, kanonistów z różnych ośrodków akademickich w Polsce (trzy osoby świeckie, w tym dwie kobiety, oraz 5 księży).

Zadaniem Zespołu jest udzielanie konsultacji w obszarze prawa kanonicznego osobom, które nawiążą kontakt drogą e-mailową poprzez adres konsultacjekanoniczne@fsj.org.pl lub drogą telefoniczną poprzez numer +48 797 775 604 w każdą środę i czwartek, w godzinach 18.00–20.00. Konsultacje prawne są bezpłatne.

W 2024 roku zrealizowano 200 h dyżuru telefonicznego. Z konsultacji prawniczych skorzystało 30 osób. Zespół przygotował 15 analiz/opinii prawnokanonicznych.

Strona internetowa zgloskrzywde.pl

Strona powstała, by osobom, które doznały wykorzystania seksualnego w Kościele albo wiedzą o krzywdzie innych, dostarczyć podstawowych informacji o ich prawach, wsparciu, na jakie mogą liczyć, procedurach zgłoszeń i możliwościach reakcji na ewentualne zaniedbania ze strony władz kościelnych.

5 lutego 2024 r. uruchomiono nową odsłonę strony zgloskrzywde.pl. Celem była zmiana serwisu z informacyjnego na edukacyjno-informacyjny. Strona obecnie to trzy sekcje: reaguj na krzywdę, zgłoś wykorzystanie seksualne, uzyskaj pomoc. Na stronie można znaleźć przydatne informacje jak rozpoznać symptomy krzywdy oraz gdzie zgłosić i uzyskać pomoc w strukturach kościelnych i państwowych.

Projekty realizowane z Konsultą Wyższych Przełożonych Żeńskich Zgromadzeń Zakonnych

W porozumieniu z Konferencją Wyższych Przełożonych Żeńskich Zgromadzeń Zakonnych w Polsce, Fundacja Świętego Józefa KEP kontynuowała do końca lutego 2024 r. dwa projekty uruchomione 1 grudnia 2021 r.: „Siostry towarzyszące zranionym” oraz telefon zaufania „Siostry dla Sióstr” (SdS).

1 marca 2024 r. połączono dwie inicjatywy w jeden projekt: Telefon wsparcia „Siostry dla Skrzywdzonych”. Dyżury telefoniczne odbywały się co środę w godzinach 19.00 – 21.00. 10 sióstr zakonnych z różnych zgromadzeń pełniło dyżur przy telefonie.

Od 1 marca do 31 grudnia 2024 roku zrealizowano 76 godzin dyżuru telefonu wsparcia, w ramach 38 dyżurów, podczas których odebrano 52 telefony.

Wśród osób dzwoniących było:

- 14 osób skrzywdzonych
- 7 sióstr zakonnych lub byłych sióstr zakonnych
- 15 sprawców, w tym jeden sprawca duchowny
- 1 świadek krzywd
- 31 telefonów osób innych

Dane sióstr dyżurujących znajdują się na stronie internetowej:

www: wspolnotazezranionymi.pl/towarzyszenie/

www: zgloskrzywde.pl/html/pages/pomoc.php

Telefon wsparcia Siostry dla Skrzywdzonych (SdS)

tel.: 798 009 615 (w środy w godzinach od 19.00 do 21.00)

Ten numer jest przekierowywany do siostry dyżurującej.

Strona internetowa wspolnotazezranionymi.pl

Duchowe wsparcie dla osób skrzywdzonych, ich rodzin i wspólnot. Strona prowadzona jest we współpracy z przedstawicielami duszpasterzy i duszpasterek osób skrzywdzonych wykorzystaniem seksualnym w Kościele.

e-mail: kontakt@wspolnotazezranionymi.pl

www: wspolnotazezranionymi.pl

Współpraca z uczelniami wyższymi

Fundacja współpracuje z uczelniami wyższymi w finansowaniu i promocji kursów i studiów podyplomowych służących profesjonalizacji osób zaangażowanych w diecezjach i zgromadzeniach w system ochrony dzieci i młodzieży.

W 2024 r. Fundacja zrealizowała 2 projekty z Wydziałem Prawa Kanonicznego UKSW, pokrywając częściowe uczestnikom szkoleń.

Pierwszy projekt dotyczył warsztatów doształcających pt. „Ustawowe standardy ochrony małoletnich w kościelnych jednostkach organizacyjnych”, zorganizowanych 3 lutego 2024 r. Celem warsztatów była analiza zmian wprowadzonych tzw. „Ustawą Kamilka”. W warsztatach udział wzięło 125 osób – sióstr zakonnych, zakonników, osób świeckich.

Drugi projekt to jednosemestralny kurs doształcający „Sytuacje nieprawidłowe w życiu i posłudze duchownych. Aspekty karno-kanoniczne”. Celem było zdobycie gruntownej wiedzy dotyczącej procedur kanonicznych stosowanych w przypadkach różnych sytuacji nieprawidłowych w życiu i posłudze osób duchownych i konsekrowanych, w tym w sytuacji zgłoszenia krzywdy wykorzystania seksualnego. W kursie udział wzięło 38 osób (sióstr zakonnych oraz zakonników).

Finansowanie działalności badawczej i naukowej

Wspieranie działalności badawczo-naukowej realizuje się poprzez współpracę FSJ z ISKK, która w 2024 r. dotyczyła poniższych obszarów:

1. Badania statystyczne Instytutu dotyczące wykorzystywania seksualnego osób małoletnich przez niektórych inkardynowanych do diecezji polskich duchownych oraz niektórych profesów wieczystych męskich zgromadzeń zakonnych i stowarzyszeń życia apostołskiego w Polsce za rok 2023.

2. Opracowanie szczegółowej koncepcji i planów realizacji sześciu badań rekomendowanych we wnioskach w raporcie pt. „Wykorzystywanie seksualne osób małoletnich przez duchownych katolickich w Polsce w latach 1950–2021. Wyniki trzech kwerend przypadków zgłoszonych diecezjom i jurysdykcjom zakonnym w latach 1990–2021 w ramach realizacji projektu „Koncepcja merytoryczno–metodologiczno–wykonawcza badań nad zjawiskiem seksualnego wykorzystywania małoletnich przez duchownych w Kościele Katolickim w Polsce”.
3. 27 lutego zorganizowanie we współpracy z ISKK webinaru online pt. „Prezentacja wyników badań KEP i ISKK przypadków wykorzystywania seksualnego osób małoletnich przez duchownych w latach 1990–2021”.

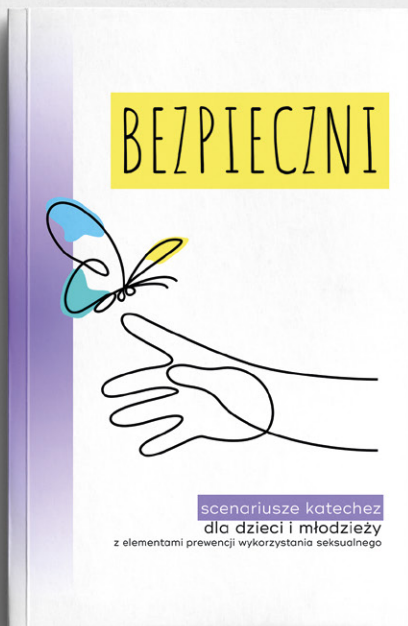
W 2024 roku Fundacja sfinansowała również opublikowanie monografii naukowej „Wykorzystywanie seksualne osób małoletnich i dorosłych bezbronych – ujęcie interdyscyplinarne. Część IV”, która jest 5. częścią serii wydawniczej „Ochrona małoletnich i bezbronych” redagowanej przez dwóch pracowników dydaktyczno–naukowych Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Publikacja została przekazana jako materiał edukacyjny osobom tworzącym kościelny system ochrony w ramach dorocznych szkoleń.

DZIAŁANIA PREWENCYJNE

„Bezpieczni” – scenariusze katechez dla dzieci i młodzieży z elementami prewencji wykorzystania seksualnego

We współpracy z Komisją Wychowania Katolickiego KEP, Fundacja przygotowała profesjonalny cykl katechez o charakterze prewencyjnym. Ich celem jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwijaniu świadomości na temat prawa do stawiania granic, ochrony własnej intymności oraz odpowiedniego reagowania na niewłaściwe zachowania, z jakimi mogą się spotkać.

Przekazano 14 089 sztuk publikacji do diecezji.

Scenariusze składają się z 24 katechez – po 2 na każdy etap edukacyjny, 10 podcastów edukacyjnych dla nauczycieli, 24 materiałów multimedialnych skorelowanych z treściami katechez (8 opowiadań, 16 podcastów).

Ponadto zorganizowano 4 webinary dla katechetów, którzy pragną pogłębić treści prewencyjne.

Materiały i informacje na stronie internetowej:

katecheza.fsj.org.pl

Kurs online „SAFEGUARDING. Ochrona małoletnich w środowisku kościelnym” - Międzynarodowy projekt Kościoła katolickiego w Europie Środkowo-Wschodniej”

Celem jest poznanie podstawowych czynników, które umożliwiają wykorzystywanie małoletnich oraz sposobów jak możemy temu zapobiec. Kurs został przygotowany przez 5 ekspertek i 1 eksperta z sześciu krajów (Chorwacji, Czech, Ukrainy, Polski, Słowacji i Węgier) z inicjatywy Centrum Godności Dziecka przy Ukraińskim Uniwersytecie Katolickim we Lwowie. Kurs powstał z myślą o ludziach pracujących w Kościele, ale treści te mają uniwersalny charakter.

Kurs to 6 lekcji bardzo ciekawie przygotowanych, połączonych z pięknymi grafikami artystki z Ukrainy:

- Miejsce dziecka w Kościele (Ukraina)
- Zjawisko wykorzystywania i jego wpływ na dzieci i bezbronnych dorosłych (Węgry)

Poznaj. Reaguj.

ZadbajMY o godne dzieciństwo

WYSTAWA CZASOWA

21-27 października 2024 r.

Kolektywna Instytucja
Kultury „Prześwit”
ul. Freta 39, Warszawa

Ideą instalacji jest zachęta do refleksji
i dialogu o bezpieczeństwie dzieci.

Autorka ilustracji: Uliana Krekhovets

Międzynarodowy projekt
„SAFEGUARDING”

Wydarzenie jest organizowane w ramach ogólnopolskiej
kampanii Dzieciństwo bez przemocy

ORGANIZATORZY I WSPÓŁPRACA:

- Czynniki, które umożliwiają wykorzystanie. Jak zapobiegać mu w środowisku kościelnym? (Chorwacja)
- Kim jest osoba dopuszczająca się wykorzystania osoby małoletniej i bezbronnej? Jak definiujemy sprawcę? (Słowacja)
- Właściwa reakcja na przypadki wykorzystania (Czechy)
- Odpowiedzialność za ochronę osób małoletnich i bezbronych w Kościele. Zasady rozliczalności i transparentności (Polska).

Kurs online znajduje się na portalu internetowym:

ucu-edu.online/safeguarding-pl

Kurs kończy się certyfikatem

„Odbudujmy dom” - 26 podcastów o zdrowym duszpasterstwie

Seria 26 podcastów powstała przy współpracy portalu dominikanie.pl z Fundacją Świętego Józefa. Projekt został uruchomiony 26 marca 2024 r. 26 odcinków ok. 50 minutowych dostępnych na serwisach: Spotify, YouTube, Apple Podcasts, Google Podcasts, Pocket Casts. Podcasty dotyczą bezpieczeństwa osób dorosłych pozostających w kontakcie duszpasterskim z osobami duchownymi, braćmi i siostrami zakonnymi oraz świeckimi liderami.

www: odbudujmydom.com

DZIAŁANIA ZAGRANICZNE

UKRAINA- Sfinansowanie tłumaczenia podręczników

Na prośbę Kościoła Greckokatolickiego, Fundacja sfinansowała tłumaczenie i wydanie dwóch poradników dla rodziców i personelu przygotowanych przez Centrum Ochrony Dziecka dot. ochrony osób z niepełnosprawnością intelektualną przed przemocą seksualną: „NIEdostępne – NIEdogodne – NIEdyskretne”.

LITWA - Wystąpienie w Wilnie

9 lutego 2024 r. udział w konferencji „Moc nadużycia w Kościele. Rozpoznać, ochronić, uleczyć” w Wilnie zorganizowanej przez Litewską Katolicką Akademię Nauk oraz Bibliotekę Narodową. Fundacja podzieliła się doświadczeniem i wyzwaniem w budowaniu system ochrony małych i bezbronnych w Polsce.

Centrum Ochrony Dziecka

Dyrektor: o. Adam Żak SJ

Dane kontaktowe:

ul. Kopernika 26, 31-501 Kraków

tel.: +48 785 042 123

+48 12 399 96 67

e-mail: cod@ignatianum.edu.pl

pomoccod@ignatianum.edu.pl

www: cod.ignatianum.edu.pl

Centrum Ochrony Dziecka jest jednostką międzywydziałową działającą od 2014 r. przy Uniwersytecie Ignatianum w Krakowie. COD wspiera system ochrony dzieci i młodzieży poprzez działania edukacyjne i koncepcyjne, a zwłaszcza:

- opracowywanie nowych programów prewencji, materiałów pomocniczych itd.
- opracowywanie programów szkoleń dla różnych grup docelowych, ich prowadzenie albo metodyczne lub kadrowe wspieranie innych podmiotów w ich prowadzeniu
- ewaluację programów szkoleniowych i szkoleń
- pomoc superwizyjną i ekspercką dla podmiotów systemu
- prowadzenie studiów podyplomowych z zakresu ochrony dzieci i młodzieży przed wykorzystaniem seksualnym
- międzynarodową współpracę i wymianę doświadczeń

Działania w roku 2024

Grupy robocze działające z inicjatywy i pod superwizją COD:

Wdrażanie Standardów Ochrony Dzieci oparte na Ustawie o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich. Odbyło się 27 szkoleń głównych, na ich podstawie były kontynuowane dalsze szkolenia dla parafii i innych placówek:

- dla osób pracujących w przedszkolach i żłobkach
- dla osób pracujących w bursach i internatach
- dla osób pracujących z niepełnosprawnymi
- szkolenie dla prowadzących szkolenia dla parafii
- dla osób pracujących w domach rekolekcyjnych
- dla osób pracujących w placówkach wsparcia dziennego
- dla dyrektorów POW, MOS i MOW
- dla osób zaangażowanych w duszpasterstwie poza parafialnym
- dla osób pracujących w podmiotach medycznych

Kursy e-learning: cod.ignatianum.edu.pl/e-learning/

- kurs dla dorosłych liderów, w którym uczestniczyło 838 osób
- kurs dla młodzieżowych liderów, w którym uczestniczyło 235 osób

Projekt „Bezpieczna parafia”: przygotowano materiały video (17 filmów) dla dzieci i młodzieży oraz duchowieństwa i pracowników parafii. Materiały zostały opublikowane na stronie COD oraz na kanale YouTube. Od listopada do grudnia 2024 r. odnotowano ok. 30 tys. unikalnych odsłon materiałów edukacyjnych.

Projekt „Bezpieczna szkoła”: odbyło się 15 spotkań roboczych oraz 84 szkolenia stacjonarne w szkołach w ramach 2. fazy projektu „Profilaktyka przemocy seksualnej wobec uczniów szkoły katolickiej” na terenie całej Polski. Ponadto odbyło się 6 szkoleń online dotyczących wdrażania standardów ochrony wynikających z tzw. Ustawy Kamilka w szkołach. W szkoleniach tych wzięło udział łącznie kilka tysięcy osób.

Sieć Przedstawicieli Kościołów ds. Ochrony w Europie Środkowo-Wschodniej CEE Network: odbyły się 4 spotkania oraz przeprowadzono 2 webinary.

- Webinar pt. „Media i ochrona małoletnich. Czy to może być dobra wiadomość?”
- Webinar pt. „Wykorzystywanie seksualne przez duchownych i szkody moralne: zrozumienie, ocena i zdrowienie”
- Spotkanie robocze grupy prawników moderowane przez ks. Jana Dohnalika

Studia podyplomowe: Rozpoczęto 8 edycję studiów podyplomowych – Profilaktyka przemocy seksualnej wobec dzieci i młodzieży – zrekrutowano 42 osoby na studia 3-semestralne i 14 studentów na studia 7-semestralne.

System certyfikacji: uruchomiono 3-stopniowy system certyfikacji dla absolwentów studiów podyplomowych.

Inne szkolenia i spotkania:

- Spotkania i szkolenia certyfikujące specjalistów COD
- Szkolenie dla duchowieństwa Diecezji Elbląskiej
- ISKK online prezentacja wyników z trzech kwerend
- Zgromadzenie Plenarne PCPM – Rzym
- Szkolenia dla Franciszkanów z Panewnik (dla młodych braci, dla przełożonych)
- Sympozjum w UIK z okazji 10-lecia działalności COD pt. „Zbrodnie czynów pedofilnych. Aspekty społeczne, terapeutyczne i prawne”
- Szkolenie Konferencji Episkopatu Litwy i osób zaangażowanych w ochronę w Kościele na Litwie
- Szkolenie: ABC ochrony wg Ustawy Kamilka dla Kapelanów Wojskowych
- Uczestnictwo w Ad Limina biskupów słowackich w PCPM
- Konferencja pt. „Przeciwdziałanie wykorzystaniu seksualnemu małoletnich w Polsce w przededniu wyboru nowych członków Państwowej Komisji”. Konferencja w Sejmie RP
- Szkolenie w Tuchowie dla Sióstr Służebniczek Dębickich
- Szkolenie kapelanów wojskowych w Zakopanem
- Szkolenie pracowników w Sanktuarium Miłosierdzia Bożego
- Parafia św. Marcina w Jaworze – wprowadzenie na temat parafialnych standardów ochrony dzieci przed każdą niedzielą Mszą św.
- Szkolenie na temat ustawy Kamilka dla grupy misjonarzy i rekolekcjonistów Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego
- Uczestnictwo w międzydykasterialnej grupie studyjnej nt. *vulnerable adult*, Rzym
- Szkolenie z Ustawy Kamilka dla seminarzystów i wykładowców Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Krakowskiej, Seminarium Zgromadzenia Księży Misjonarzy św. Wincentego a Paulo w Krakowie i innych seminariów zakonnych

- Zebranie Plenarne PCPM – EK
- Udział (online) w 3. międzynarodowej konferencji „Support network for prevention”, Institut für Prävention und Aufarbeitung, Bonn
- Szkolenie z Ustawy Kamilka dla przełożonych niższych Zgromadzenia Księży Misjonarzy św. Wincentego a Paulo
- Prezentacja z Ustawy Kamilka dla nowych przełożonych domów zakonnych i proboszczów parafii prowadzonych przez zgromadzenia zakonne w ramach spotkania organizowanego przez Konferencję Wyższych Przełożonych Zakonów Męskich w Polsce
- Spotkanie z parafią Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Pszczynie
- Webinar „Lekcja religii jako przestrzeń działań profilaktycznych” w ramach webinarów dla nauczycieli religii organizowanych przez Fundację Świętego Józefa
- Udział w 21. Ogólnopolskiej Konferencji „Dzieciństwo bez przemocy”
- Szkolenie z Ustawy Kamilka dla wykładowców i pracowników Wyższego Seminarium Misyjnego Księży Sercanów w Stadnikach
- Szkolenie online z Annual Report
- Szkolenie delegatów Kościoła rzymskokatolickiego w Ukrainie
- Europejska Konferencja dot. ochrony małoletnich PCPM
- Spotkanie online koordynatorów grup specjalistów

Struktury podstawowe

Pełna baza danych znajduje się na stronie internetowej ochrona.episkopat.pl

Poziom lokalny systemu ochrony dzieci i młodzieży oraz pomocy osobom skrzywdzonym – tzw. struktury podstawowe – tworzą działający w diecezjach i jurysdykcjach zakonnych:

- **delegaci/delegatki ds. ochrony dzieci i młodzieży**
ich głównym zadaniem jest przyjmowanie osób zgłaszających krzywdę i uruchamianie przewidzianych prawem działań
Aktualnie działa: 187 delegatów i delegatek ds. ochrony dzieci i młodzieży
– 57 w diecezjach, 65 w zakonach męskich i 65 w zgromadzeniach żeńskich
- **duszpasterze/duszpasterki osób zranionych**
zajmujący się pomocą duszpasterską i wsparciem duchowym skrzywdzonych, ich bliskich oraz wspólnot dotkniętych zgorzeniem
Aktualnie działa: 86 duszpasterzy i siostr towarzyszących osobom zranionym
– 46 w diecezjach i 42 w zakonach męskich i żeńskich
- **kuratorzy duchownych obwinionych, oskarżonych i skazanych**
ustalają „plany bezpieczeństwa” i towarzyszą duchownemu, który został oskarżony o wykorzystanie seksualne lub skazany za to przestępstwo
Aktualnie działa: 104 kuratorów
– 55 w diecezjach, 49 w zakonach męskich
- **osoby lub zespoły odpowiedzialne za prewencję wykorzystania seksualnego**
Aktualnie działa: 143 osoby odpowiedzialne za prewencję wykorzystania seksualnego
– 46 w diecezjach, 31 w zakonach męskich, 66 w zgromadzeniach żeńskich

- **koordynatorzy FSJ**

zajmują się w diecezjach i zgromadzeniach zakonnych rozpoznaniem potrzeb i stymulowaniem działań, które może wspierać Fundacja

Aktualnie działa: 75 koordynatorów FSJ

– 48 w diecezjach i 27 w zakonach męskich

Działania struktur podstawowych zostały objęte ewaluacją. Dane za rok 2024 zebrano za pomocą anonimowych ankiet on-line. Na podstawie danych za rok 2024 w diecezjach i zgromadzeniach:

Delegaci/delegatki w 2024 roku

(zgodnie z ankietami wypełnionymi przez 97 delegatów/delegatek):

- 74 razy przyjęli nowe zgłoszenia
- 157 razy byli informowani o kolejnych etapach postępowań dotyczących wcześniejszych zgłoszeń
- 61 razy konsultowali sprawę ze specjalistą od prawa państwowego
- 46 razy prowadzili dochodzenie wstępne
- 134 razy informowali osoby skrzywdzone o postępach sprawy
- 15 razy interweniowali u innych osób lub podmiotów kościelnych w sprawie traktowania osób skrzywdzonych
- 40 razy konsultowali sprawę z komisją powołaną przez biskupa/prowincjała
- 63 razy konsultowali sprawę z innymi specjalistami
- 50 razy konsultowali się ze specjalistą od mediów
- 68 razy konsultowali się z psychologiem lub psychoterapeutą
- 118 razy konsultowali się z duszpasterzami osób pokrzywdzonych
- 116 razy konsultowali się z kuratorami
- 32 razy kierowali osoby skrzywdzone do psychologa lub terapeuty

- 68% zaangażowało się w obchody Dnia modlitwy i solidarności (16 II 2024)
- 35% współpracowało z podmiotami pozakościelnymi, które zajmują się problematyką wykorzystania

Duszpasterze/duszpasterki osób zranionych w 2024 roku

(zgodnie z ankietami wypełnionymi przez 33 duszpasterzy/duszpasterek):

- 506 razy telefonicznie lub bezpośrednio kontaktowali się z osobami skrzywdzonymi
- 25 razy uczestniczyli w prowadzeniu modlitwy za zranionych
- 14 razy kierowali osobę skrzywdzoną do psychologa lub terapeuty
- 18 razy uczestniczyli w podejmowaniu decyzji w poszczególnych sprawach
- 4 razy spotykali się ze wspólnotami, w których doszło do wykorzystania
- 18% współpracowało z innymi podmiotami
- 27% korzystało ze strony wspolnotazezranionymi.pl
- 55% otrzymywało informacje o osobach skrzywdzonych w związku ze zgłoszonymi sprawami (21 razy)
- 27% konsultowało się z psychologiem

Kuratorzy duchownych obwinionych, oskarżonych i skazanych w 2024 roku

(zgodnie z ankietami wypełnionymi przez 17 kuratorów):

- opiekowali się 7 obwinionymi (przed procesem)
- opiekowali się 22 oskarżonymi (w trakcie procesu)
- opiekowali się 23 skazanymi (po wyroku)
- opiekowali się 4 uniewinnionymi
- współpracowali z 20 kuratorami pomocniczymi
- sporządzili 30 „planów bezpieczeństwa”

Koordynatorzy FSJ (zgodnie z ankietami wypełnionymi przez 27 koordynatorów):

- 13 razy byli proszeni przez osoby skrzywdzone o pomoc w kontakcie z FSJ
- 14 razy byli proszeni o pomoc w kontakcie z FSJ przez „ludzi systemu”
- 22% konsultowało wnioski o granty innych podmiotów

Diecezje/zgromadzenia w 2024 roku (zgodnie z ankietami wypełnionymi przez 27 koordynatorów):

- 26 razy udzieliły pomocy psychologicznej, opłacając specjalistów zewnętrznych
- 6 razy udzieliły pomocy prawnej przez prawników zatrudnionych w diecezji/zgromadzeniu
- 12 razy udzieliły pomocy medycznej
- 12 razy udzieliły pomocy psychologicznej przez psychologów zatrudnionych w diecezji/zgromadzeniu
- 3 razy udzieliły pomocy prawnej, finansując prawników zewnętrznych

Inicjatywa „Zranieni w Kościele”

Bezpłatny telefon wsparcia 800 280 900 we wtorki w godz. od 19.00 do 22.00

e-mail: info@zranieni.info (Kontakt za pośrednictwem poczty elektronicznej służy celom informacyjnym. Osoby zranione proszone są o kontakt telefoniczny)

www: zranieni.info

Celem telefonu wsparcia Inicjatywy „Zranienie w Kościele” jest zapewnienie dostępu do wsparcia psychologicznego, prawnego i duchowego każdej osobie, która zdecyduje się zaufać i skorzystać z form wsparcia, które oferuje inicjatywa ZwK (dyżury telefonu wsparcia, dyżury asystenckie, grupa wsparcia).

Działalność w 2024 roku:

- odebrano 71 telefonów podczas 51 dyżurów
- przy telefonie dyżurowało łącznie 6 konsultantek-psychoterapeutek i 2 konsultantów-psychoterapeutów
- telefon był czynny 153 godziny. Dodatkowo w każdy czwartek odbywał się 4-godzinny dyżur asystencki, w ramach którego koordynowana była dalsza pomoc prawna, terapeutyczna i duchowa
- wśród dzwoniących w 2024 r. zwraca uwagę duża liczba osób, które doświadczyły przemocy w wieku dorosłym i tych, które już zgłosiły krzywdę władzom kościelnym, ale napotykały trudności w kontaktach z tymi władzami albo nie zgadzają się z rozstrzygnięciami, które zapadły w sprawie. Ciągłe zdarzają się również telefony od osób, które nigdy wcześniej nie opowiadały o swojej krzywdzie. Zgłaszali się również księża i osoby zakonne dotknięte przemocą (seksualną, ekonomiczną, mobbingiem).

Grupa wsparcia

Grupa wsparcia dla osób dotkniętych przemocą seksualną przez ludzi Kościoła, w ramach Inicjatywy „Zranieni w Kościele” we współpracy z Fundacją Pomocy Psychologicznej „Pracownia Dialogu”, kontynuowała swoje comiesięczne, trzygodzinne, sobotnie spotkania. Z tej formy pomocy skorzystało w 2024 r. 11 osób z różnych części Polski. Grupa miała charakter otwarty, tj. można było do niej przystąpić w dowolnym momencie.

Funkcjonowanie Inicjatywy „Zranieni w Kościele” w 2024 r. zostało sfinansowane z grantu przyznanego przez Fundację Świętego Józefa KEP.

Archidiecezjalny Punkt Konsultacyjny dla Osób Zranionych w Kościele – Archidiecezja Gnieźnieńska

Dane kontaktowe:

GNIEZNO, ul. Seminaryjna 2 w Centrum Edukacyjno-Formacyjnym w Gnieźnie
(spotkania umawiane indywidualnie)

Dyżury odbywają się w każdą pierwszą środę miesiąca w godz. od 17.00 do 19.00

tel. +48 663 500 192

e-mail: punktkonsultacyjny@archidiecezja.pl

www: archidiecezja.pl /ochrona małoletnich/

Archidiecezjalny Punkt Konsultacyjny dla Osób Zranionych w Kościele z siedzibą w Gnieźnie jest miejscem pierwszego kontaktu osób skrzywdzonych z przedstawicielami Kościoła, którzy pragną im pomóc i towarzyszyć. W Punkcie dyżurują osoby odpowiedzialne, głównie świeccy.

Zadania Archidiecezjalnego Punktu Konsultacyjnego:

- przyjęcie i wysłuchanie z empatią osób skrzywdzonych oraz ich bliskich – rodzin, przyjaciół, duszpasterzy towarzyszących takim osobom
- udzielenie informacji nt. procedury zgłaszania krzywdy
- możliwość udzielenia pomocy psychologa lub prawnika
- udzielenie pomocy duszpasterskiej (pomoc w kontakcie z duszpasterzem osób zranionych)
- możliwość towarzyszenia osobom skrzywdzonym w procedurach zgłoszenia do delegata lub/i prokuratury

W 2024 roku zrealizowano 24 godziny dyżuru telefonu w ramach 12 dyżurów, podczas których odebrano jeden telefon.

Ośrodek Pomocy Osobom Zranionym w Kościele – Archidiecezja Gdańska

Dane kontaktowe:

GDAŃSK, ul. Jesionowa 6a, 80-261

Dyżury odbywają się w każdy wtorek w godz. od 18.00 do 19.00

tel. +48 534 238 139

e-mail: opon@caritas.gda.pl

www: caritas.gda.pl/osrodek-pomocy-osobom-zranionym-w-kosciele

Zadaniem Ośrodka jest niesienie pomocy duchowej, psychologicznej i prawnej osobom, które doświadczyły krzywdy wykorzystania seksualnego, z zapewnieniem im poczucia bezpieczeństwa. Podjęwane są działania mające na celu uzdrowienie zaufania i przywrócenie właściwego klimatu dla kontynuacji pracy duszpasterskiej we wspólnocie kościelnej, zranionej niegodnym postępowaniem osób zaangażowanych w aktywność wychowawczą, edukacyjną oraz duszpasterską.

W 2024 roku zrealizowano 50 godzin dyżuru telefonu w ramach 50 dyżurów, podczas których odebrano 2 telefony.

Punkt Konsultacyjny METANOIA – Diecezja Płocka

Dane kontaktowe:

CIECHANÓW, ul. Ściegiennego 18

Dyżury odbywają się w piątki w godz. od 17.00 do 19.00

tel. +48 514 614 946

e-mail: metanoia@op.pl

www: cpp-metanoia.com

Punkt Konsultacyjny Metanoia został powołany, aby służyć osobom, które doświadczyły krzywdy w Kościele. Przez cały rok w punkcie dyżurowały odpowiednio przygotowane do tego osoby, którym można było powiedzieć o swoim trudnym doświadczeniu i które służyły swoją wiedzą. Punkt pełni swoje zadania poprzez:

- cotygodniowe dyżury specjalistów (pedagog, dwóch psychologów)
- działalność profilaktyczną – szkolenia
- organizowanie spotkań modlitewnych za osoby zranione w Kościele

Działalność w 2024 roku:

- zrealizowano 100 godzin dyżuru telefonu w ramach 50 dyżurów, podczas których odebrano 47 telefonów
- zrealizowano 15 szkoleń profilaktycznych i spotkań:
 - szkolenie dla uczniów i nauczycieli szkoły w Mławie „Z szacunku do siebie”
 - warsztaty dla uczniów i nauczycieli w SP w Jadwisinie
 - warsztaty szkoleniowe dla uczniów i nauczycieli SP w Nasielsku „Buduj na mocnych stronach”
 - szkolenie dla katechetów diecezji płockiej „Zasady Ochrony Małoletnich, Prewencja i Pomoc w sytuacji wykorzystania seksualnego”
 - szkolenie dla dzieci i pracowników przedszkoli – (4 przedszkola)
 - szkolenia dla klas 7-8 i dla nauczycieli SP w Sońsku
 - „BEZPIECZNE WAKACJE” spotkanie profilaktyczne dla liderów grup młodzieżowych

- szkolenia dla pracowników (organistów i kościelnych) parafii diecezji płockiej
- warsztaty dla dzieci i nauczycieli ze szkoły w Opinogórze
- spotkanie dla młodzieży diecezji płockiej WAKE-UP (dyżur specjalistów)
- szkolenie dla liderów Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży diecezji płockiej
- warsztaty psychologiczne dla uczniów i nauczycieli SP w Strzegocinie
- warsztaty psychologiczne dla uczniów i nauczycieli SP w Karniewie
- spotkania dla narzeczonych – od stycznia do grudnia w siedzibie CPP Metanoia w Płocku i w Ciechanowie.

Spotkania modlitewne w intencji osób zranionych – raz w miesiącu od stycznia do grudnia – parafia pw. Bł. Płockich Biskupów Męczenników w Ciechanowie.

Z okazji Dnia modlitwy i solidarności zorganizowano spotkania modlitewne w intencji osób zranionych w Kościele w Płocku i Ciechanowie.

Anastasis - PRZESTRZEŃ MODLITWY

Dane kontaktowe:

Sanktuarium św. Jana Pawła II w Krakowie
ul. Totus Tuus 32, Kraków

Adoracja Najświętszego Sakramentu i kontemplacja Boskiego Oblicza z Manoppello

www: sjanpawel2.pl/anastasis/

Przestrzeń modlitwy Anastasis to godzinna adoracja Najświętszego Sakramentu w ciszy i kontemplacja Boskiego Oblicza z Manoppello (Volto Santo). Spotkania modlitewne odbywają się raz w miesiącu w Sanktuarium św. Jana Pawła II w Krakowie. Do modlitwy zaproszone są wszystkie

osoby skrzywdzone wykorzystaniem seksualnym, nie tylko przez duchownych, ale także w innych środowiskach i nie tylko w dzieciństwie, ale także w wieku dorosłym.

Przestrzeń modlitwy Anstasis jest otwarta również dla wszystkich osób, które chcą poprzez swoją obecność na modlitwie towarzyszyć skrzywdzonym i przed Najświętszym Sakramentem rozeznawać jak mogą w konkretnych działaniach odpowiedzieć na krzywdę wykorzystania seksualnego we wspólnocie Kościoła.

W roku 2024 w modlitwie uczestniczyło każdego miesiąca zazwyczaj kilkanaście osób. Była to również okazja do umówienia się na rozmowę z duszpasterzem osób pokrzywdzonych.

Modlitwa za Zranionych w Kościele

Modlitwa zapoczątkowana w roku 2019 przez osoby świeckie, które w swojej wrażliwości i otwartości chcą towarzyszyć osobom skrzywdzonym wykorzystaniem seksualnym – poprzez modlitwę chcą dać znać wszystkim zranionym, że nie są sami i że wspólnota Kościoła chce być z nimi na drodze ku uzdrowieniu.

II. Wyniki kwerendy dotyczącej wykorzystania seksualnego osób małoletnich

PRZEZ INKARDYNOWANYCH DO DIECEZJI POLSKICH DUCHOWNYCH
ORAZ PROFESÓW WIECZYSTYCH MĘSKICH ZGROMADZEŃ ZAKONNYCH
I STOWARZYSZEŃ ŻYCIA APOSTOLSKIEGO W POLSCE

ZGŁOSZENIA Z OKRESU OD 1 STYCZNIA DO 31 GRUDNIA 2024
DOTYCZĄCE CZYNÓW W LATACH 1969-2024

Instytut Statystyki Kościoła Katolickiego SAC im. Witolda Zdaniewicza jest pierwszym w Polsce niezależnym ośrodkiem badań nad religijnością oraz katolicyzmem. Założony w 1972 r.

Opracowanie raportu

Sławomir Nowotny

Opracowanie i analiza danych

Krzysztof Bulkowski

© **Copyright** by Instytut Statystyki Kościoła Katolickiego SAC im. Witolda Zdaniewicza

**Raport został sfinansowany przez
Fundację Świętego Józefa Konferencji Episkopatu Polski**

Wprowadzenie

Instytut Statystyki Kościoła Katolickiego od roku 2018 na stałe współpracuje z Konferencją Episkopatu Polski przy analizowaniu danych dotyczących zgłoszeń przypadków wykorzystywania seksualnego osób małoletnich przez niektóre osoby duchowne. Celem badań jest nie tylko określenie skali zjawiska, ale przede wszystkim dostarczenia informacji, które mogą posłużyć do wypracowania odpowiednich metod zapobiegania zjawisku wykorzystywania seksualnego osób małoletnich w przyszłości. Ksiądz Adam Żak SJ, Koordynator KEP ds. Ochrony Dzieci i Młodzieży, jako pierwszy rozpoczął zbieranie danych na temat wykorzystywania małoletnich zgłoszonych do poszczególnych jurysdykcji diecezjalnych i zakonnych. Dane te dotyczyły zgłoszeń w latach 1990–2013. W 2018 r. Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski rozpoczął systematyczne zbieranie danych dotyczących przypadków wykorzystywania seksualnego małoletnich. W marcu 2019 Konferencja Episkopatu powołała Delegata KEP ds. Ochrony Dzieci i Młodzieży, którego Biuro przejęło zadanie zbierania danych. W latach 2018–2025 przeprowadzono sześć kwerend:

- **Kwerenda I:** przeprowadzona w 2018 r. i obejmująca zgłoszenia z okresu od 1 stycznia 2014 do 30 czerwca 2018 r.¹
- **Kwerenda II:** przeprowadzona w 2021 r. i obejmująca zgłoszenia z okresu od 1 lipca 2018 r. do 31 grudnia 2020 r.
- **Kwerenda III:** przeprowadzona w 2022 r. i obejmująca zgłoszenia z okresu od 1 stycznia 2021 do 31 grudnia 2021 r.
- **Kwerenda IV:** przeprowadzona w 2023 r. i obejmująca zgłoszenia z okresu od 1 stycznia 2022 do 31 grudnia 2022 r.
- **Kwerenda V:** przeprowadzona w 2024 r. i obejmująca zgłoszenia z okresu od 1 stycznia 2023 do 31 grudnia 2023 r.

¹ Dodatkowo w tej kwerendzie pozyskano dane z lat 1990–2013 z jurysdykcji kościelnych, które nie przesłały danych w 2014 r.

- **Kwerenda VI:** przeprowadzona w 2025 r. i obejmująca zgłoszenia z okresu od 1 stycznia 2024 do 31 grudnia 2024 r.

Analizy danych zebranych w dotychczasowych kwerendach przedstawione są w kolejnych raportach:

1. Raport (2019) – zgłoszenia z lat 1990–czerwiec 2018²
2. Raport (2021) – pogłębiona analiza zgłoszeń z lat 1990–2018³
3. Raport (2021) – analiza zgłoszeń z lat lipiec 2018–2020⁴
4. Raport (2022) – analiza zgłoszeń z roku 2021⁵

2 A. Żak, P. Krakowczyk, W. Sadłoń, *Wykorzystywanie seksualne osób małoletnich przez niektórych inkardynowanych do diecezji polskich duchownych oraz niektórych profesów wieczystych męskich zgromadzeń zakonnych i stowarzyszeń życia apostołskiego w Polsce. Wyniki kwerendy*, Warszawa 2019. <https://iskk.pl/images/stories/Instytut/dokumenty/wykorzystywanie-osob-maloletnich-zgloszenia-od-1990-do-czerwca-2018.pdf>

3 S. Nowotny, W. Sadłoń, *Wykorzystywanie seksualne osób małoletnich przez niektórych inkardynowanych do diecezji polskich duchownych oraz niektórych profesów wieczystych męskich zgromadzeń zakonnych i stowarzyszeń życia apostołskiego w Polsce. Wyniki pogłębionej analizy danych do 30 czerwca 2018 r.*, Warszawa 2021. <https://iskk.pl/images/stories/Instytut/dokumenty/wykorzystywanie-osob-maloletnich-zgloszenia-od-1990-do-czerwca-2018-poglebione-analzy.pdf>

4 S. Nowotny, W. Sadłoń, P. Studnicki, *Wyniki kwerendy dotyczącej wykorzystywania seksualnego osób małoletnich przez niektórych inkardynowanych do diecezji polskich duchownych oraz niektórych profesów wieczystych męskich zgromadzeń zakonnych i stowarzyszeń życia apostołskiego w Polsce. Zgłoszenia z okresu od 1 lipca 2018 do 31 grudnia 2020. Dotyczące lat 1958–2020 r.*, Warszawa 2021. <https://iskk.pl/images/stories/Instytut/dokumenty/wykorzystywanie-osob-maloletnich-zgloszenia-od-lipca-2018-do-grudnia-2020.pdf>

5 K. Kamiński, S. Nowotny, W. Sadłoń, *Wyniki kwerendy dotyczącej wykorzystywania seksualnego osób małoletnich przez inkardynowanych do diecezji polskich duchownych oraz profesów wieczystych męskich zgromadzeń zakonnych i stowarzyszeń życia apostołskiego w Polsce. Zgłoszenia z okresu od 1 stycznia 2021 do 31 grudnia 2021 dotyczące czynów w latach 1955–2021*, Warszawa 2022. <https://iskk.pl/images/stories/Instytut/dokumenty/wykorzystywanie-osob-maloletnich-zgloszenia-za-rok-2021.pdf>

5. Raport (2023) – analiza zgłoszeń z roku 2022⁶
6. Raport (2024) – analiza zgłoszeń z roku 2023⁷
7. Raport (2024) – łączna analiza wyników trzech pierwszych kwerend obejmujących zgłoszenia z lat 1990–2021 z wnioskami i rekomendacjami⁸.

Wszystkie raporty są dostępne na stronie internetowej Instytutu Statystyki Kościoła Katolickiego. Zagadnienia metodologiczne dotyczące kwerend zostały omówione w artykule *Jak badać zjawisko wykorzystywania małoletnich w instytucjonalnych ramach? Doświadczenie Kościoła katolickiego w Polsce* (W. Sadłoń, S. Nowotny)⁹.

Niniejsze opracowanie zawiera analizę zgłoszeń przypadków wykorzystywania seksualnego, które wpłynęły do wszystkich diecezji katolickich i greckokatolickich eparchii oraz męskich jurysdykcji zakonnych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. Zgłoszenia te dotyczą zarzucanych czynów z lat 1969–2024.

6 K. Kamiński, P. Krakowczyk, *Wyniki kwerendy dotyczącej wykorzystywania seksualnego osób małoletnich przez inkardynowanych do diecezji polskich duchownych oraz profesów wieczystych męskich zgromadzeń zakonnych i stowarzyszeń życia apostołskiego w Polsce. Zgłoszenia z okresu od 1 stycznia 2022 do 31 grudnia 2022 dotyczące czynów w latach 1955–2021*, Warszawa 2023.

7 S. Nowotny, *Wyniki kwerendy dotyczącej wykorzystywania seksualnego osób małoletnich przez inkardynowanych do diecezji polskich duchownych oraz profesów wieczystych męskich zgromadzeń zakonnych i stowarzyszeń życia apostołskiego w Polsce. Zgłoszenia z okresu od 1 stycznia 2023 do 31 grudnia 2023 dotyczące czynów w latach 1974–2023*, Warszawa 2024.

8 S. Nowotny, *Wykorzystywanie seksualne osób małoletnich przez duchownych katolickich w Polsce w latach 1950–2021. Wyniki trzech kwerend przypadków zgłoszonych diecezjom i jurysdykcjom zakonnym w latach 1990–2021* (współpraca: Ks. Adam Żak SJ, Ks. Wojciech Sadłoń SAC, Krzysztof Bulkowski, Karol Kamiński, Ks. Piotr Studnicki, Ks. Przemysław Krakowczyk SAC). Warszawa: Instytut Statystyki Kościoła Katolickiego SAC, 2023. https://www.iskk.pl/images/stories/Instytut/dokumenty/Jak_bada_zjawisko_wykorzystywania_nieletnich_w_instytucjonalnych_ramach.pdf.

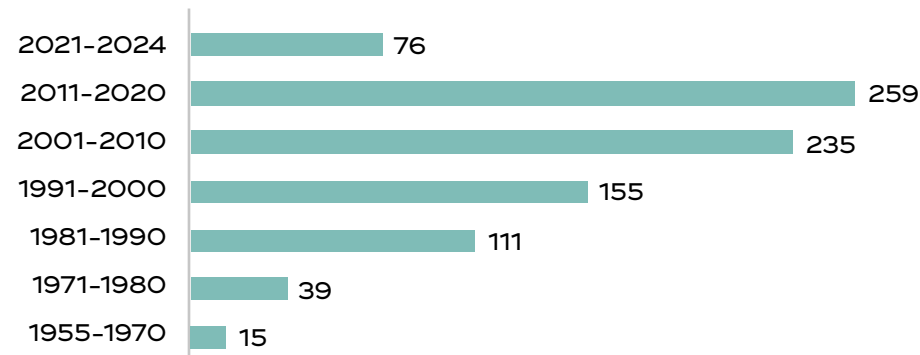
9 Tekst artykułu dostępny pod adresem: https://www.iskk.pl/images/stories/Instytut/dokumenty/Jak_bada_zjawisko_wykorzystywania_nieletnich_w_instytucjonalnych_ramach.pdf

Analizowane dane zebrało Biuro Delegata KEP ds. ochrony dzieci i młodzieży, natomiast Instytut Statystyki Kościoła Katolickiego SAC (ISKK) opracował narzędzie do zbierania danych w formie ankiety internetowej umieszczonej na serwerze Fundacji Świętego Józefa KEP, wspierał metodologicznie proces zbierania danych oraz opracował bazę danych (w SPSS) i dokonał ich analizy.

Liczba zgłoszeń wykorzystywania seksualnego

Informacje o roku, w którym rozpoczęło się wykorzystywanie seksualne danej osoby małoletniej, pochodzące ze wszystkich sześciu kwerend (obejmujące 890 przypadków) pozwalają przypuszczać, że trend wzrostu liczby tych przestępstw, widoczny w ostatnich pięciu dekadach, po osiągnięciu w 2018 wyraźnego apogeum (43 przypadki) i po spadku w roku 2019 niemal o połowę, w ostatnich latach ustabilizował się na poziomie około 20 przypadków rocznie. A w ostatnim badanym roku (2024) zmniejszył się do 17 – tyle przestępstw przeciw nieletnim dokonanych w tym roku zgłoszono Kościołowi¹⁰.

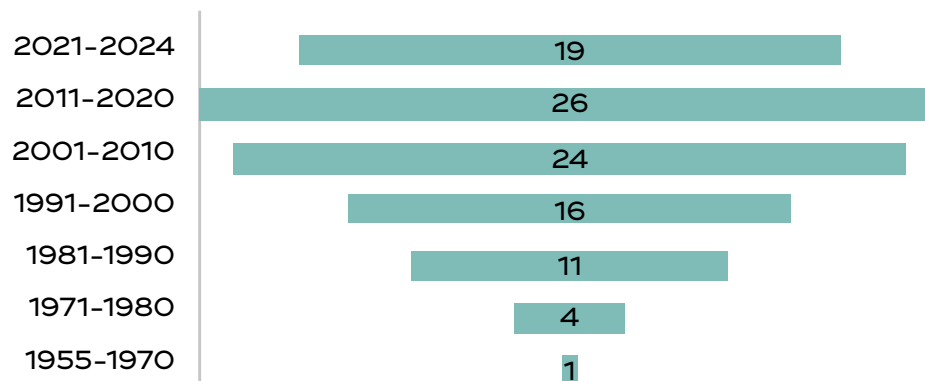
Wykres 1. Łączna liczba czynów zarzucanych w zgłoszeniach z lat 1990–2024 według czasu rozpoczęcia wykorzystywania

¹⁰ Chodzi tu jednak o czyny zgłaszane w roku, gdy zostały popełnione; najprawdopodobniej liczba ta wzrośnie wraz z przyszłymi zgłoszeniami w kolejnych latach.

Ponieważ długości odcinków czasu na wykresie wyżej są nierówne, dynamikę liczby przestępstw seksualnych przeciw małoletnim lepiej obrazują średnie roczne dla tych okresów.

Wykres 2. Średnia roczna liczba czynów zarzucanych w zgłoszeniach z lat 1990–2024 według roku rozpoczęcia wykorzystywania

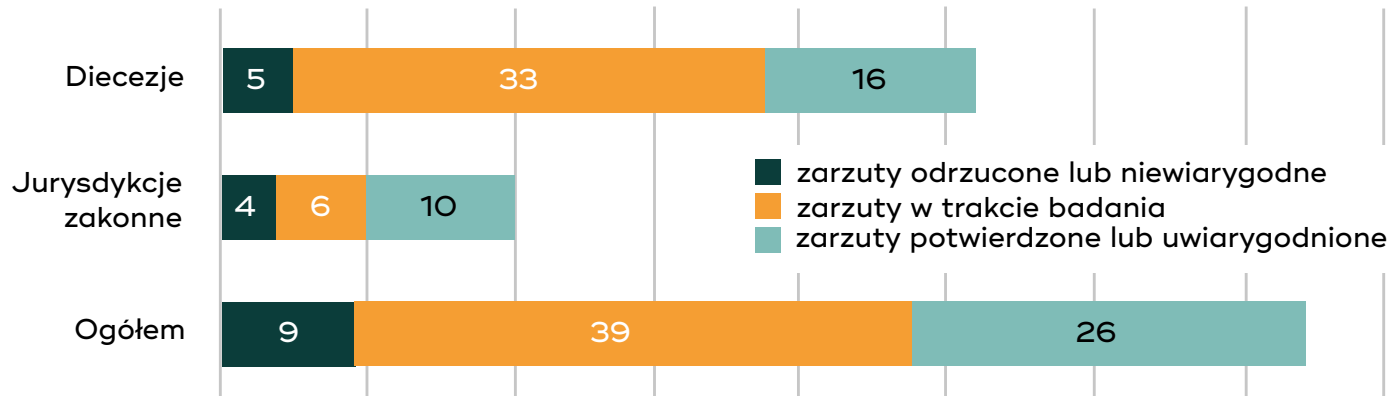
Jak widać, aż do drugiej dekady XXI wieku średnioroczna liczba czynów wykorzystywania seksualnego małoletnich systematycznie wzrastała, zaś w bieżącej dekadzie zaczęła maleć¹¹.

¹¹ Ze względu na przekrojowy (statyczny) charakter danych zbieranych w corocznych kwerendach dla pełnego oszacowania skali zjawiska należałoby do liczby czynów rozpoczętych w danym roku dodać liczbę czynów rozpoczętych wcześniej, lecz kontynuowanych w tym roku.

Ze 132 administracyjnych jednostek kościelnych, objętych kwerendą w roku 2024, w 92 nie zgłoszono żadnego przypadku wykorzystywania seksualnego osób małoletnich, w pozostałych 40 kuriach odebrano łącznie 74 zgłoszenia, z czego 54 zgłoszeń (73%) dokonano w 28 diecezjach, 20 (27%) zaś w 12 jurysdykcjach zakonnych.

Dziewięć z tych zgłoszeń (12%) uznano za niewiarygodne lub odrzucono z innych powodów, 26 (35%) w dochodzeniu wstępnym lub postępowaniu Dykasterii Nauki Wiary uznano za potwierdzone lub uwiarygodnione, pozostałe 39 (53%) zgłoszeń jest zaś w trakcie badania.

Wykres 3. Liczba zgłoszeń w diecezjach i jurysdykcjach zakonnych według statusu wiarygodności

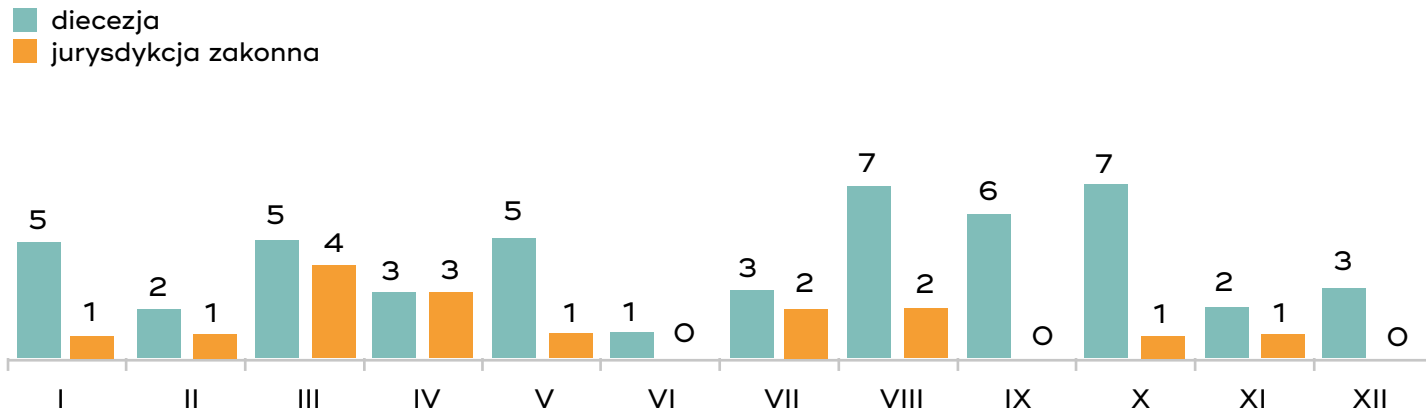
W dalszym ciągu niniejszego raportu przedstawione są dane dotyczące tylko dwóch ostatnich kategorii: zarzutów w trakcie badania lub potwierdzonych, łącznie nazywanych „wiarygodnymi”, o ile nie zaznaczono wyraźnie, że dane obejmują także zarzuty odrzucone.

Liczba co najmniej uwiarygodnionych zgłoszeń w poszczególnych jednostkach kościelnych w roku 2024 – podobnie jak w poprzednim – wahała się od 1 do 6: w jednej diecezji było 6 takich zgłoszeń, w drugiej 5, w trzeciej zaś 4. Po trzy wiarygodne zgłoszenia odebrały jedna diecezja i jedna jurysdykcja zakonna. W siedmiu diecezjach i czterech jurysdykcjach zakonnych zanotowano po dwa wiarygodne zgłoszenia i odpowiednio w siedemnastu i pięciu po jednym.

Tablica 1. Diecezje i jurysdykcje zakonne według liczby zgłoszeń otrzymanych w roku 2024

Liczba zgłoszeń	Liczba jednostek administracyjnych			Suma zgłoszeń		
	Diecezja	Zakon	Razem	Diecezja	Zakon	Razem
6	1	0	1	6	0	6
5	1	0	1	5	0	5
4	1	0	1	4	0	4
3	1	1	2	3	3	6
2	7	4	11	14	8	22
1	17	5	22	17	5	22
Razem	28	10	38	49	16	65

Wykres 4. Liczby zgłoszeń, które napłynęły w poszczególnych miesiącach roku 2024 w podziale na diecezje i jurysdykcje zakonne

Średnio w miesiącu do wszystkich jurysdykcji kościelnych wpływało w roku 2024 niecałe sześć (5,4) wiarygodnych zgłoszeń przypadków wykorzystywania osoby małoletniej – w diecezjach było to średnio miesięcznie 4,1 zgłoszenia, przy czym najczęściej trafiło tam w sierpniu i październiku – po 7. W analizowanym roku nie było miesiąca, w którym do diecezji w Polsce nie wpłynęłoby żadne zgłoszenie, natomiast w jurysdykcjach zakonnych były trzy miesiące bez zgłoszeń wykorzystywania małoletnich.

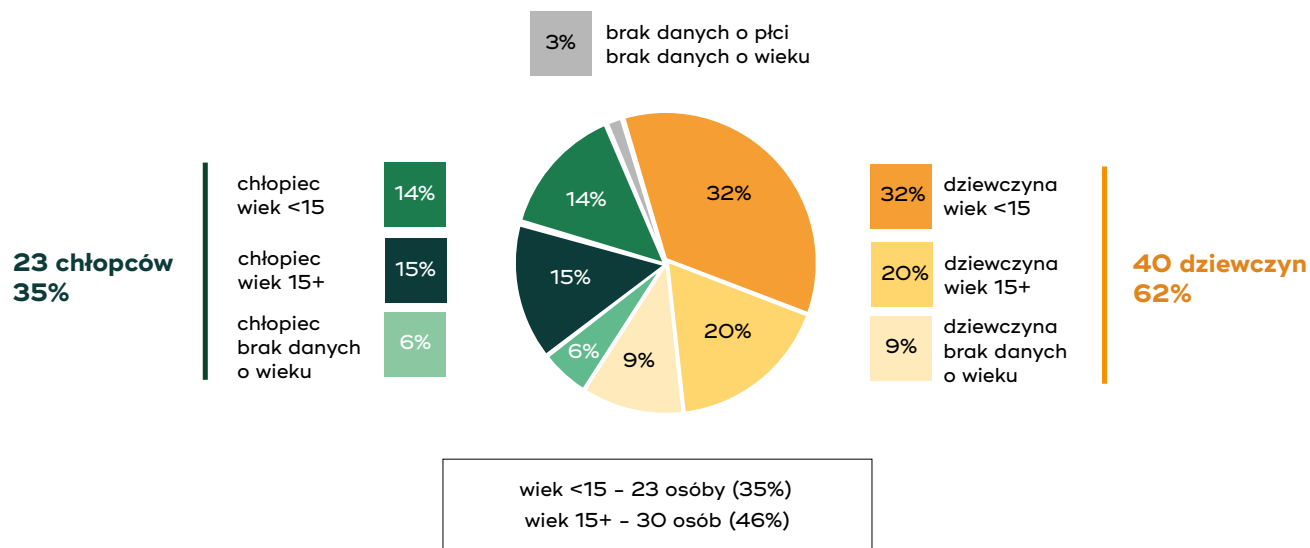
Osoby skrzywdzone

Według prawa kanonicznego osoby trwale niezdolne posługiwać się rozumem są zrównane z małoletnimi w sprawach o wykorzystywanie seksualne, zatem kwerenda obejmuje także zgłoszenia zarzucające przestępstwa wobec nich. W roku 2024 wśród osób skrzywdzonych dwie wskazano jako trwale niezdolne posługiwać się rozumem – 13-letnią uczennicę i 39-letnią parafiankę. W 7 zgłoszeniach brak jednoznacznej informacji na ten temat (rok wcześniej takich przypadków było blisko dwukrotnie więcej – 13)¹².

Na 67 wiarygodnych zarzutów zgłoszonych w 2024 r. w 41 (61%) zarzucono duchownym wykorzystywanie dziewcząt, zaś w 24 (36%) – chłopców. Dla 7 skrzywdzonych dziewcząt i 4 skrzywdzonych chłopców nie podano wieku. W 2 zgłoszeniach brak informacji o płci i wieku osoby skrzywdzonej.

¹² Niektóre z tych zgłoszeń nie dotyczą wykorzystywania pojedynczej – choćby niezidentyfikowanej – osoby, lecz grupy o nieznanym (w momencie kwerendy) liczebności.

Wykres 5. Osoby skrzywdzone według płci i grup wieków w zgłoszeniach wiarygodnych

W grupie osób skrzywdzonych w wieku do 15 lat dziewczęta stanowią 57%, chłopcy zaś 43%. W grupie starszej (wiek powyżej 15 lat) odsetek dziewcząt jeszcze bardziej przewyższa odsetek chłopców: 70% do 30%. Łącznie – jak widać na wykresie wyżej – dziewcząt wśród skrzywdzonych było w zgłoszeniach roku 2024 znacznie więcej niż chłopców.

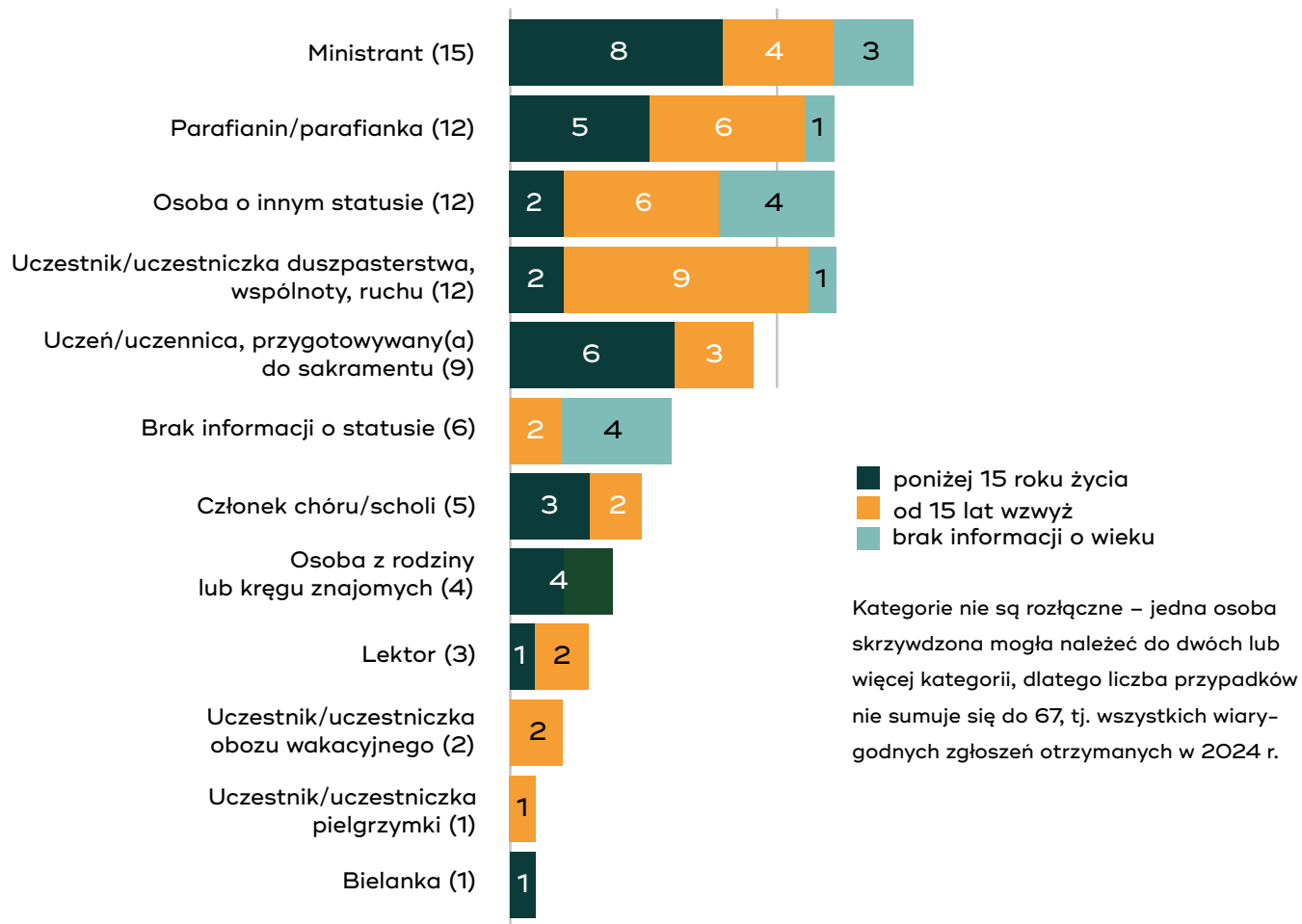
12 zgłoszeń z 65 nie zawiera informacji o wieku osoby skrzywdzonej: tu dziewcząt jest o połowę więcej (6) niż chłopców (4), w pozostałych 2 zgłoszeniach brak także informacji o płci osoby skrzywdzonej.

Status osoby skrzywdzonej (rola pełniona w Kościele)

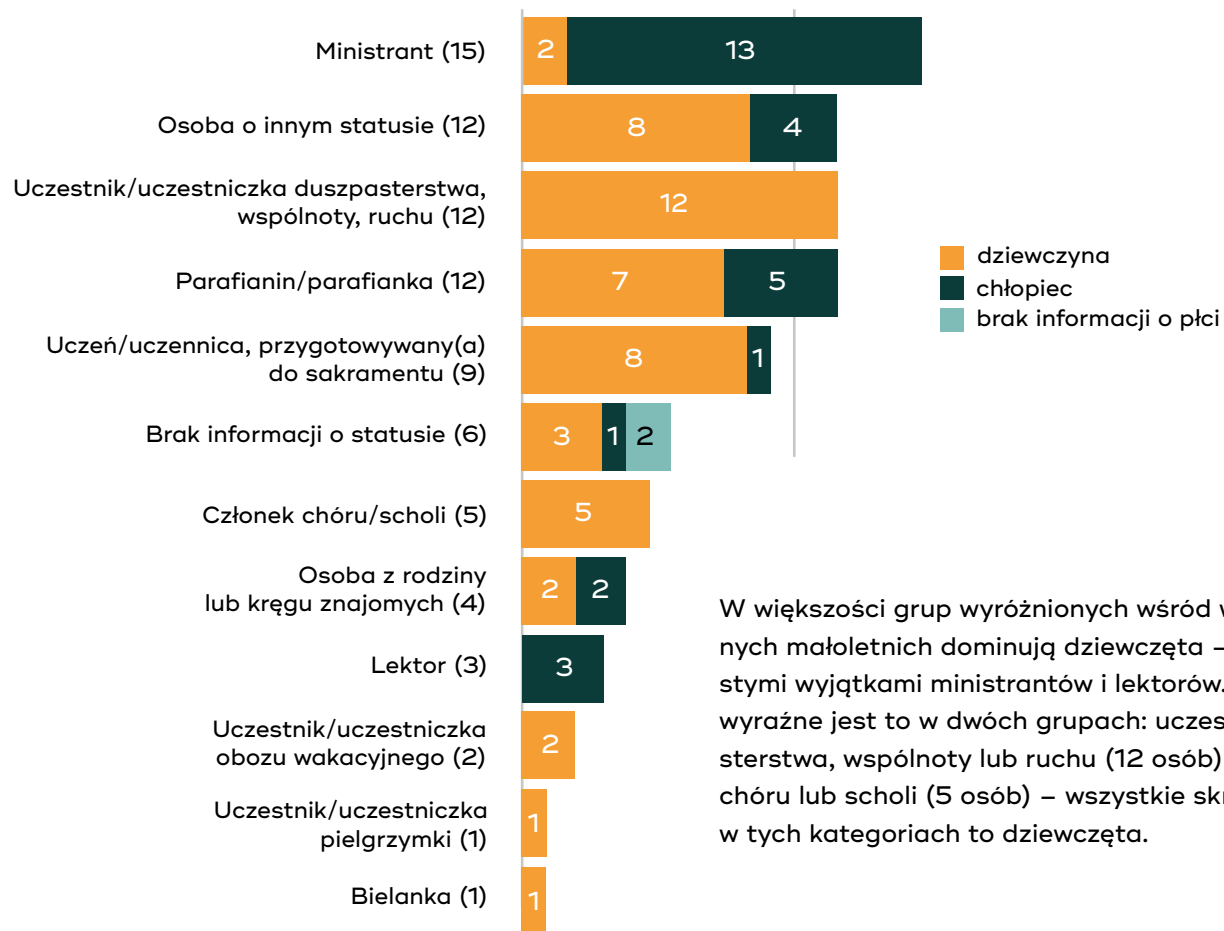
Wśród osób, które według wiarygodnych zgłoszeń dokonanych w roku 2024¹³ zostały skrzywdzone wykorzystaniem seksualnym, największą grupę stanowią ministranci (22% osób skrzywdzonych, 18% zgłoszeń), następnie parafianie (18% osób i 15% zgłoszeń), członkowie duszpasterstw/wspólnot/ruchów religijnych (18% osób i 15% zgłoszeń) oraz uczniowie i przygotowujący się do sakramentów (13% osób i 11% zgłoszeń). W blisko co dziesiątym zgłoszeniu brak określenia statusu osoby skrzywdzonej.

¹³ Tu i w prezentowanych dalej danych pominięto osoby trwale niezdolne posługiwać się rozumem niezależnie od ich wieku, o ile nie zaznaczono wyraźnie ich uwzględnienia.

Wykres 6. Status w relacji do Kościoła osób wykorzystywanych z podziałem na grupy wieku

Wykres 7. Status w relacji do Kościoła osób wykorzystywanych z podziałem na grupy płci

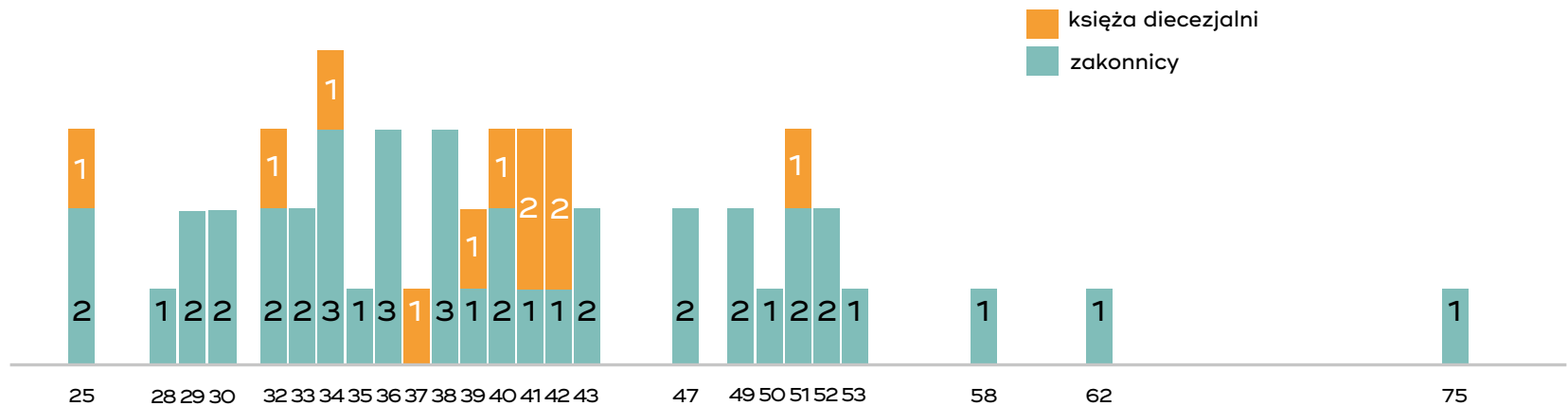

W większości grup wyróżnionych wśród wykorzystywanych małoletnich dominują dziewczęta – poza oczywistymi wyjątkami ministrantów i lektorów. Szczególnie wyraźne jest to w dwóch grupach: uczestników duszpasterstwa, wspólnoty lub ruchu (12 osób) oraz członków chóru lub scholi (5 osób) – wszystkie skrzywdzone osoby w tych kategoriach to dziewczęta.

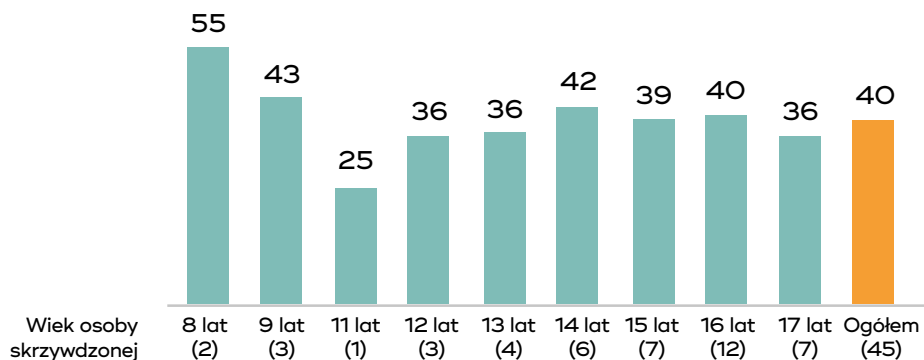
Informacje o obwinionych i ich czynach

Poniższe dane potwierdzają wcześniejsze obserwacje, że stosunkowo często seksualnego wykorzystania osoby małoletniej dopuszczają się duchowni w wieku młodszo-średnim. Różnica między księżmi diecezjalnymi a profesami wieczystymi jest niewielka: średni wiek obwinionego księdza to blisko 41 lat, zaś zakonnika 38,5.

Wykres 8. Wiek obwinionych (w latach)

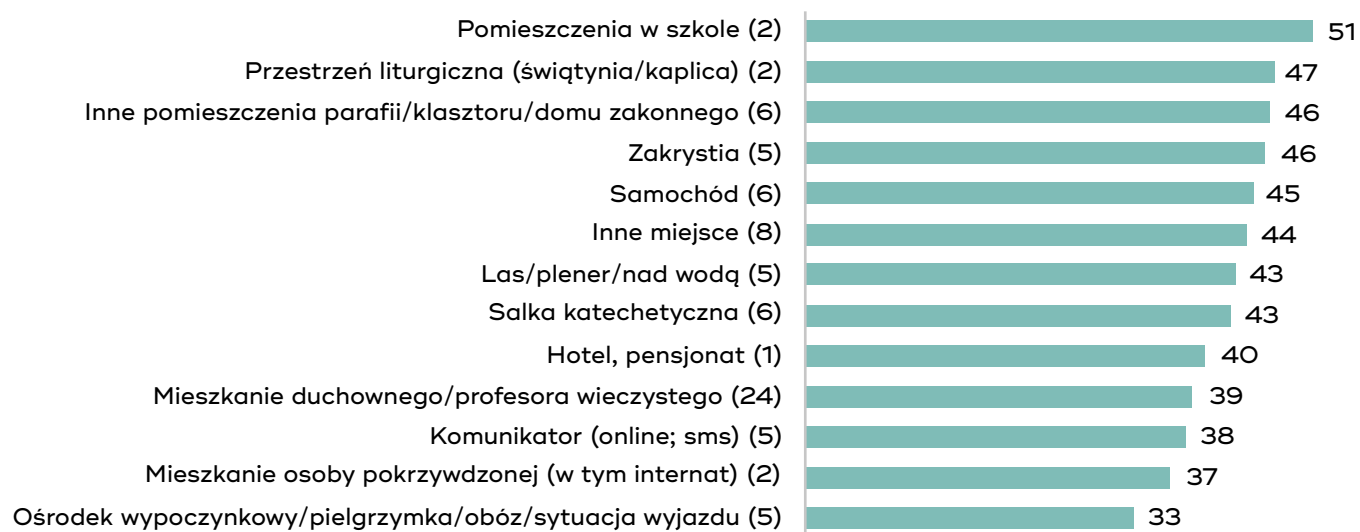
Wykres 9. Średni wiek obwinionych (w latach) w zależności od wieku osób, które wykorzystywali

Duchowni obwinieni w zgłoszeniach z 2024 roku o wykorzystywanie młodszych dzieci są relatywnie starsi. Podobna, choć nieco słabsza tendencja daje się zaobserwować w zgłoszeniach z trzech pierwszych kwerend. Z kolei średni wiek obwinionych o wykorzystywanie dziewcząt jest w zgłoszeniach z roku 2024 o nieco ponad 1 rok wyższy niż obwinionych o wykorzystywanie chłopców. W przypadkach opisanych w trzech pierwszych kwerendach zależność między wiekiem obwinionych a płcią ofiar jest silniejsza, lecz odwrotna: chłopcy są tam wykorzystywani przez relatywnie starszych duchownych.

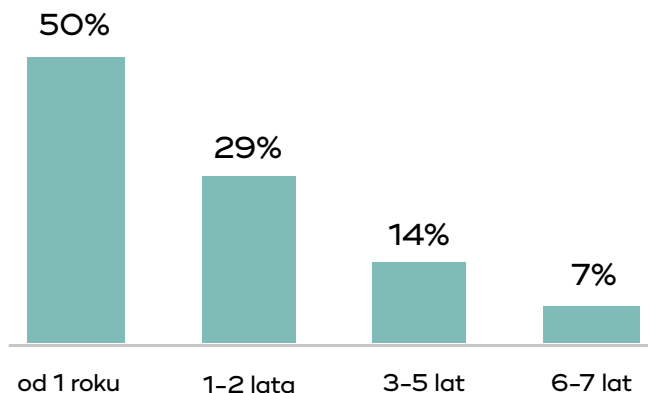
Ponad połowa (57%) czynów wykorzystywania małoletnich ma miejsce w pomieszczeniach w znacznym stopniu podlegających duchownym: jedna trzecia (32%) dokonuje się w mieszkaniu duchownego, pozostałe w salach katechetycznych, innych pomieszczeniach parafii lub klasztoru, zakrystii, a nawet – w dwóch przypadkach – była to przestrzeń liturgiczna (świątynia lub kaplica). Także samochód jest miejscem 8% przypadków wykorzystywania. Zróznicowany jest także wiek obwinionych o czyny dokonywane w różnych miejscach, co jest zapewne uwarunkowane różnymi czynnikami, które dla celów prewencji należałoby dokładniej rozpoznać w dalszych badaniach.

Wykres 10. Średni wiek obwinionych (w latach) wg miejsc, w których wykorzystywali małoletnich

Przypadki wykorzystywania są także zróżnicowane pod względem rozpiętości czasowej – od pojedynczych zdarzeń, przez powtarzające się z różną częstotliwością aż po długotrwałe wykorzystywanie. W 7 zgłoszeniach z roku 2024 nie wskazano okresu, w którym miało dochodzić do molestowania. Z pozostałych 58 wiarygodnych zgłoszeń połowa przypadków trwała nie dłużej niż rok, ponad jedna czwarta (29%) – rok lub 2 lata, blisko co ósmy zarzut (14%) dotyczył czynów popełnianych wobec tej samej osoby na przestrzeni 3–5 lat, w czterech przypadkach (7%) czyny powtarzały się na przestrzeni 6–7 lat.

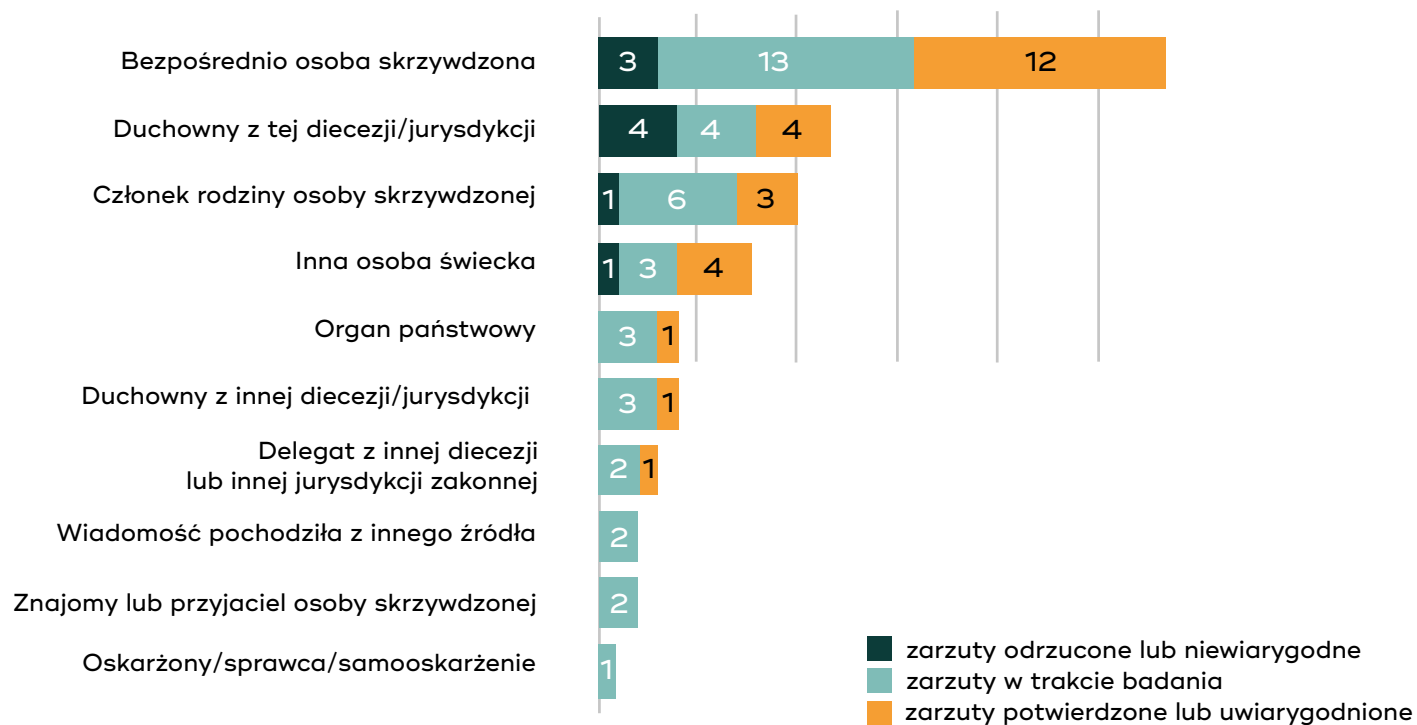
Wykres 11. Okres trwania seksualnego wykorzystywania pojedynczej osoby małoletniej

Źródło zawiadomienia o przestępstwie a wiarygodność

Ponad jedna trzecia zgłoszeń (28 z 74) pochodziła od osoby skrzywdzonej, która uczyniła to osobiście (38%). Osoby duchowne dokonały 19 zgłoszeń (26%), z czego w 22 przypadkach (16% ogółu) zawiadamiającym był duchowny lub osoba zakonna z tej samej diecezji lub jurysdykcji zakonnej, w 4 przypadkach (5%) zaś duchowny lub osoba zakonna z innej diecezji lub jurysdykcji zakonnej. Trzy zawiadomienia (4%) pochodziły od delegata z innej diecezji lub zgromadzenia. W 12 przypadkach (16%) zgłoszenie pochodziło od bliskich osoby skrzywdzonej, w tym dziesięciu zgłoszeń dokonali członkowie rodziny, dwóch zaś osoby znajome lub przyjaciele. W czterech przypadkach (5%) takiego zgłoszenia dokonał organ państwowy, w ośmiu zaś (11%) – informacja dotarła do diecezji lub jurysdykcji zakonnej od innej osoby świeckiej. W jednym przypadku sprawca sam zgłosił swój czyn.

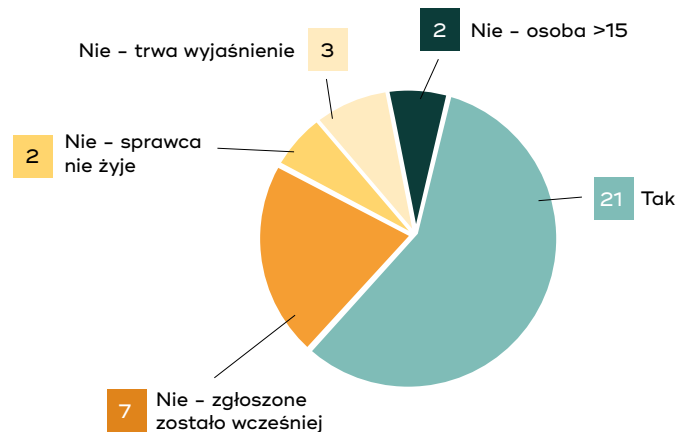
Wykres 12. Wiarygodność zarzutu w zależności od podmiotu zgłaszającego (źródła)

Liczba zgłoszeń przekazanych organom ścigania

Spośród 65 wiarygodnych zgłoszeń 23 (35%) dotyczy osób małoletnich przed ukończeniem 15 roku życia, których wykorzystanie seksualne podlega penalizacji przez polski system prawny. 30 (46%) zgłoszeń dotyczyło osób, które ukończyły 15 lat, zaś 2 – osób niezdolnych do posługiwania się rozumem, z czego jedna była w wieku poniżej 15 roku życia. W przypadku 12 zgłoszeń (18%) brak jest informacji o wieku osoby poszkodowanej w momencie popełnienia czynu.

Wykres 13. Przekazanie wiarygodnych¹⁴ zgłoszeń organom ścigania i powody nieprzekazania (zgłoszenia dotyczące osób skrzywdzonych w wieku do 15 lat oraz bezradnych)

¹⁴ Z ośmiu zgłoszeń w roku 2024 odrzuconych lub uznanych za niewiarygodne pięć zostało przekazanych państwowym organom ścigania.

Spośród 36 zgłoszeń dotyczących osób przed ukończeniem 15 roku życia¹⁵, dokonanych w jurysdykcjach kościelnych w 2024 r., 21 (60%) zostało przekazanych państwowym organom ścigania przez diecezje i zakony, natomiast w 7 (20%) przypadkach organy te zostały powiadomione wcześniej przez inny podmiot. W dwóch przypadkach mimo braku dokładnej informacji o wieku osoby skrzywdzonej, na podstawie innych okoliczności przyjęto, że każda z nich ukończyła 15 rok życia. Dwa kolejne zgłoszenia nie podlegały przekazaniu organom państwowym z powodu śmierci obwinionego, trzy zaś wymagały dalszych czynności wyjaśniających.

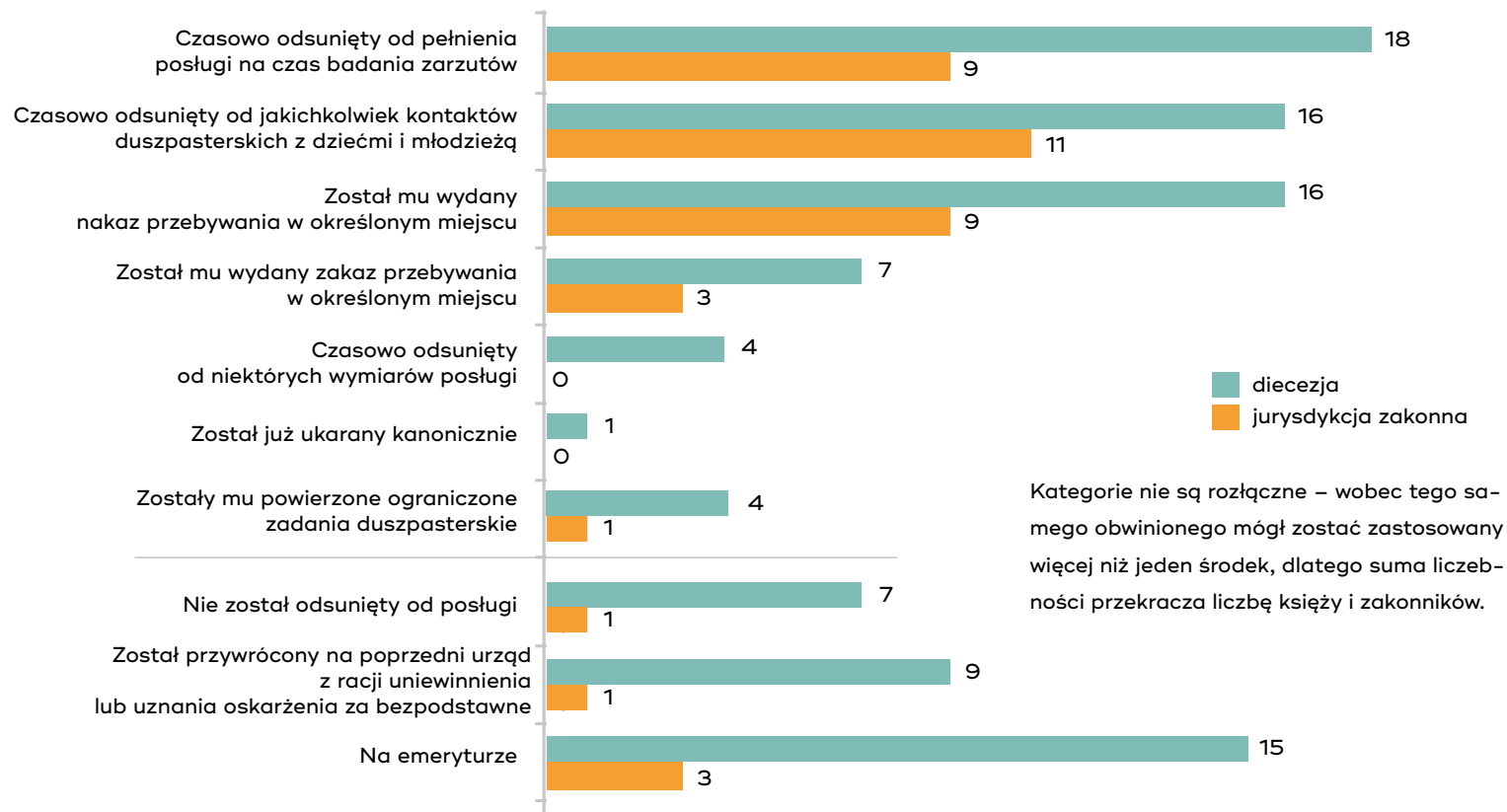
Spośród 33 spraw dotyczących osób po ukończeniu 15 roku życia, zgłoszonych diecezjom i jurysdykcjom zakonnym w 2024 roku, 14 zostało przekazanych państwowym organom ścigania (42%). Z kolei z 12 zgłoszeń, w których brak informacji o wieku osób skrzywdzonych, 5 zostało przekazanych państwowym organom ścigania.

15 Do tej grupy włączono także zgłoszenia, w których brakuje informacji o wieku osoby skrzywdzonej.

Środki zastosowane przez Kościół wobec obwinionych

Sytuacje obwinionych zostały opisane za pomocą dwóch grup deskryptorów: środki dyscyplinująco-zabezpieczające zastosowane przez Kościół wobec obwinionych oraz inne elementy wyznaczające ich aktualny status. Do pierwszej grupy zaliczają się następujące środki (górna część wykresu 14): ograniczenie zadań duszpasterskich, kary kanonicznie, czasowe odsunięcie od niektórych wymiarów posługi, zakaz przebywania w określonym miejscu, nakaz przebywania w określonym miejscu, czasowe odsunięcie od jakichkolwiek kontaktów duszpasterskich z dziećmi i młodzieżą oraz czasowe odsunięcie od pełnienia posługi na czas badania zarzutów. Druga grupa obejmuje: nieodsunięcie od posługi, emeryturę lub inne okoliczności (dolna część wykresu 14).

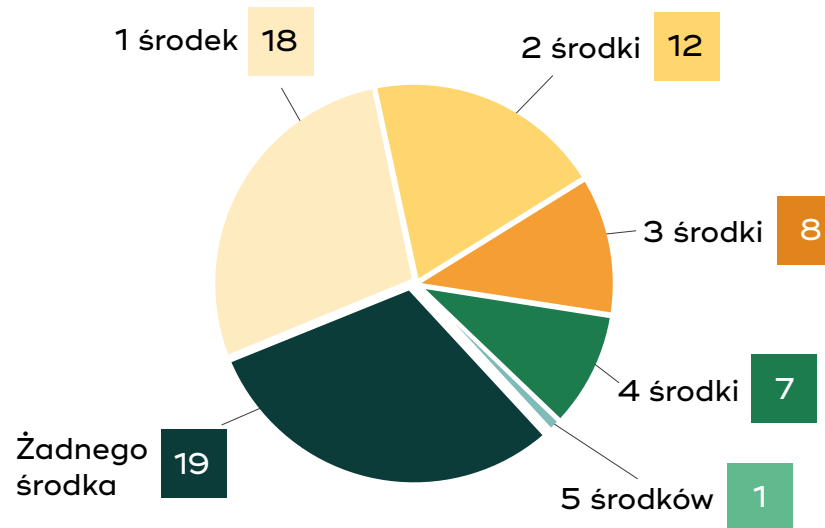
Wykres 14. Sytuacja obwinionego w momencie kwerendy oraz zastosowane środki dyscyplinująco-zabezpieczające

Do chwili zbierania danych środki zastosowane wobec obwinionych stosunkowo często mają charakter czasowy, co zapewne w dużej części wynika z faktu, że w ciągu krótkiego czasu, który upłynął od przyjęcia zgłoszenia, prowadzone w ich sprawach postępowania nie zostały zakończone.

W konkretnych przypadkach wobec jednego obwinionego może zostać zastosowany więcej niż jeden środek dyscyplinująco-zabezpieczający. W czasie kwerendy zgłoszeń z roku 2024 liczba zastosowanych środków wahała się od 0 do 5.

Wykres 15. Liczby obwinionych według liczby zastosowanych wobec nich środków dyscyplinująco-zabezpieczających

Jak widać, stosunkowo najczęstszą sytuacją jest niestosowanie żadnego z tych środków – jest tak w przypadku 19 z 65 obwinionych (29%) – a im większa liczba środków zastosowanych wobec jednego obwinionego, tym mniejsze są ich grupy.

Z 65 wiarygodnych zgłoszeń otrzymanych w roku 2024 znacznie mniej niż połowa (28, 43%) została przekazana do Dykasterii Nauki Wiary: diecezje wysłały 39% swoich spraw, jurysdykcje zakonne zaś 56%, przy czym tylko w trzech z tych spraw (dwóch diecezjalnych i jednej zakonnej) DNW podjęła już decyzję. Wśród powodów nieprzekazania sprawy do DNW zdecydowanie dominuje fakt nieukończenia dochodzenia wstępnego oraz oczekiwania na wynik postępowania organów państwowych.